

دانشکده علوم اداری و اقتصادی

گروه حسابداری

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

گروه حسابداری

پایان نامه کارشناسی ارشد

بررسی فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری در کشور عراق

استاد راهنما:

دکتر محمدعلی باقرپور ولاشانی

استاد مشاور:

دکتر مهدی صالحی

نگارش:

زینا عدنان کریم المحنه

بهار ۱۳۹۶

رسالة محمد

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَقَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ
اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُرُوا فَانشُرُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ
وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

سوره مجادلہ، آیه ۱۱

تقدیم به:

ساحت مقدس علی بن موسی الرضا

و

پویندگان راه علم و وادی

معرفت

سپاسگزاری

منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است

و به شکر اندرش مزیدنعمت

سپاس بی‌منتها تنها، کسی راست که جانم را فکرت آموخت، هر چند

که زبان قاصر از مدح و ثنای پروردگار بی‌همتا است

لیکن به حکم وظیفه، ابتدا زبان به ستایش ذات اقدس الهی گشوده

سپس از تمامی عزیزان و سرورانی که اینجانب را در پیمودن این مسیر

دشوار یاری نمودند، قدردانی می‌نمایم چرا که «من لم یشکر المخلوق لم

یشکر الخالق»:

❖ جناب آقای دکتر محمدعلی باقرپور ولاشانی که با رهنمودهای

ارزنده خود جهت دهنده و سکان‌دار این پژوهش بودند

و به‌حق آن را خوب هدایت نمودند.

❖ جناب آقای دکتر مهدی صالحی که به‌عنوان استاد مشاور

تجربیات گران‌بهای خود را در اختیارم نهادند.

❖ اساتید محترم دانشکده علوم اداری و اقتصادی که در طول

مدت تحصیل، افتخار شاگردی آن‌ها را داشته‌ام.

تعهدنامه

اینجانب /خانم زینا عدنان کریم دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری گرایش حسابداری دانشکده علوم اداری
و اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد نویسنده پایان نامه بررسی فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری در کشور عراق تحت راهنمایی
آقای دکتر محمد علی باقر پور ولاشانی متعهد می شوم:

- تحقیقات در این پایان نامه توسط اینجانب انجام شده و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهشهای محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب مندرج در پایان نامه تاکنون توسط خود و یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد و مقالات مستخرج با نام "دانشگاه فردوسی مشهد" و یا "Ferdowsi University of Mashhad" به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی پایان نامه تاثیرگذار بوده اند در مقالات مستخرج از رساله رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که از موجود زنده (یا بافتهای آنها) استفاده شده است ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان نامه، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده است، اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

تاریخ

امضای دانشجو

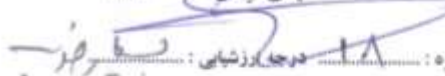
مالکیت نتایج و حق نشر

- کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه های رایانه ای، نرم افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی باشد.

صور تجلسه دفاع

پایان نامه حاضر تحت عنوان "بررسی فاصله انتظار آبی در آموزش حسابداری در کشور عراق" توسط زینا عثمان المحنه، دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته حسابداری تهیه و به هیات داوران ارائه گردیده، مورد تایید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه می باشد.

مدیر گروه حسابداری: مهدی مرادی

تاریخ دفاع: ۱۳۰۴/۲۱/۹۶، نمره: ۱۸ درجه ارزشیابی:

عالی	بسیار خوب	خوب	قابل قبول	غیر قابل قبول
۱۹-۲۰	۱۸-۱۸/۹۹	۱۶-۱۷/۹۹	۱۴-۱۵/۹۹	۱۴ کمتر

اعضاء هیات داوران:

ردیف	نام و نام خانوادگی	هیات داوران	مرتبه علمی	اعضاء
۱	دکتر محمد علی باقر پور ولشانی	استاد راهنما	دانشیار	
۲	دکتر مهدی صالحی	استاد مشاور	دانشیار	
۳	دکتر فرزانه نصیرزاده	استاد مشاور	دانشیار	
۴	دکتر محمد حسین ودیعی	استاد داور	دانشیار	

چکیده

نتایج برخی از پژوهش‌های اخیر نشان می‌دهد که کارکرد سیستم آموزش حسابداری در دانشگاه‌ها متناسب با نیازهای بازارهای پیچیده کسب و کار امروزی نمی‌باشد. تحقیق حاضر در پی شناسایی و مستندسازی فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری در دانشگاه‌های کشور عراق بوده تا بتواند زمینه لازم را برای کاهش یا برطرف نمودن آن از طریق بازنگری در رویکردها و مفاد آموزش حسابداری توسط متولیان مربوطه فراهم سازد. جامعه آماری این تحقیق را حساب‌برسان شاغل در دیوان محاسبات عراق تشکیل داده و جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده گردید. این تحقیق در محدوده زمانی ۱۳۹۵ - ۱۳۹۶ انجام و برای بررسی روایی سازه‌ای آن از تحلیل عاملی تأییدی و برای آزمون فرضیه‌ها از روش t استیودنت تک نمونه‌ای استفاده شده است. یافته‌های تحقیق نشان داد که فاصله انتظاراتی در کل و در بخش‌های مختلف (حسابداری مالی، حسابداری صنعتی، حسابداری مالیاتی، حسابرسی، حسابداری دولتی) وجود ندارد.

واژه کلیدی: آموزش حسابداری - فاصله انتظاراتی - حرفه حسابداری

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات تحقیق

- ۱-۱- مقدمه ۲
- ۲-۱- بیان مسئله و تبیین موضوع ۳
- ۳-۱- ضرورت و اهمیت انجام تحقیق ۴
- ۴-۱- اهداف تحقیق ۵
- ۵-۱- فرضیه تحقیق ۵
- ۶-۱- قلمرو تحقیق و جامعه آماری ۶
- ۷-۱- روش انتخاب نمونه ۶
- ۸-۱- شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات ۶
- ۹-۱- تعریف واژگان تحقیق ۶
- ۱۰-۱- چارچوب پایان نامه ۶

فصل دوم مبانی نظری و پیشینه تحقیق

- ۱-۲- مقدمه ۹
- ۲-۲- آموزش حسابداری ۹
- ۱-۲-۲- آموزش دانشگاهی ۱۱
- ۳-۲-۲- آموزش ضمن خدمت ۱۱
- ۴-۲-۲- کسب تجربه ۱۲
- ۵-۲-۲- آموزش دانشگاهی در عراق ۱۳
- ۳-۲- اهداف آموزش حسابداری در عراق ۱۴
- ۱-۳-۲- تأثیر تغییرات محیطی در آموزش حسابداری ۱۵
- ۴-۲- پیشینه پژوهشی ۱۶
- ۵-۲- خلاصه فصل ۲۵

فصل سوم: روش تحقیق

- ۱-۳- مقدمه ۲۷
- ۲-۳- نوع پژوهش ۲۷
- ۳-۳- جامعه مورد تحقیق ۲۷
- ۴-۳- نمونه تحقیق و روش نمونه گیری ۲۷
- ۵-۳- روش گردآوری اطلاعات ۲۸

۲۸	۳-۶- طراحی پرسشنامه
۲۹	۳-۷- روایی پرسشنامه
۲۹	۳-۸- پایایی پرسشنامه
۳۰	۳-۹- روش آزمون فرضیه های تحقیق
۳۱	۳-۱۰- خلاصه فصل

فصل چهارم تجزیه و تحلیل داده های تحقیق

۳۳	۴-۱. مقدمه
۳۳	۴-۲. یافته های تحقیق
۳۳	۴-۲-۱. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق
۳۸	۴-۲-۲. نتایج حاصل از آزمون فرضیه های تحقیق
۴۰	۴-۲-۳. بررسی میزان اهمیت مواد آموزشی
۴۲	۴-۳. خلاصه فصل

فصل پنجم : نتیجه گیری و پیشنهادات

۴۴	۵-۱. مقدمه
۴۴	۵-۲. نتایج تحقیق
۴۶	۵-۳. پیشنهادات کاربردی
۴۶	۵-۴. پیشنهادات جهت تحقیق آتی
۴۶	۵-۵. محدودیت های تحقیق

منابع و مأخذ

۴۸	منابع عربی
۵۰	منابع فارسی
۵۲	منابع انگلیسی
۵۵	پیوست ها

فهرست جداول

- جدول ۳-۲. نتایج بررسی پایایی پرسشنامه..... ۳۰
- نگاره ۴-۱. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس سن ۳۳
- نگاره ۴-۲. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس رده حرفه ای ۳۴
- نگاره ۴-۳. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس تحصیلات ۳۵
- نگاره ۴-۴. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس رشته تحصیلی ۳۶
- نگاره ۴-۵. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس شهر محل اقامت ۳۷
- نگاره ۴-۶. نتایج حاصل از آزمون فرضیه اصلی تحقیق ۳۹
- نگاره ۴-۷. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل فاصله انتظارات آموزش در بخش های مختلف ۳۹
- نگاره ۴-۸. میزان اهمیت مفاد آموزشی ۴۰
- نگاره ۴-۹. رتبه بندی میزان اهمیت مفاد آموزشی ۴۱
- نگاره ۴-۱۰. با اهمیت ترین و کم اهمیت ترین گویه در سرفصل های آموزشی ۴۲

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- مقدمه

بخش عمده آموزش‌های حسابداری در دانشگاه‌ها تحصیل می‌شود. آنچه دانشجویان رشته حسابداری در دانشگاه یاد می‌گیرند آشنایی با جنبه‌های نظری و اصول حسابداری اعم از مالی، حسابرسی، صنعتی، دولتی و غیره است و متأسفانه از آموزش‌های عملی در حین تحصیل بهره‌ای نمی‌برند. حجم مطالب حسابداری ارائه شده در دانشگاه‌ها بسیار زیاد بوده و دانشجویان ناچار هستند واحدهای درسی زیادی را که بعداً هیچگونه کاربردی ندارند، در حین تحصیل گذرانده که بسیاری از آن‌ها با شرایط نوین کسب و کار و نیازهای روز جامعه ما مطابقت ندارد (صالحی، ۱۳۹۰). همچنین، فعالیت‌های آموزشی که در حال حاضر در دانشگاه‌ها انجام می‌شود نیازهای حرفه را رفع نمی‌نمایند. این ویژگی به گونه‌ای است که در حال حاضر اکثر کتابهای دانشگاهی حاوی مطالبی ترجمه شده از استانداردهای کشورهای پیشرو حسابداری است. محتوایی که حتی با استانداردهای ملی تطابق ندارد (اعتمادی و فنخاری، ۱۳۸۳).

به گفته آلبرشت و ساک^۱ (۲۰۰۱)، هدف علم حسابداری آموزش حسابداری نیست، بلکه آموزش به دانشجویانی است که می‌خواهند حسابدار شوند. با وجود آموزشهای مختلف در حرفه حسابداری یکی از بزرگترین انتقادات به شیوه آموزش کنونی این است که این آموزشها در راستای نیازهای عملی نبوده و موجب ایجاد فاصله در انتظارات بین دانشگاهیان و افراد شاغل این حرفه شده است. حرفه حسابداری در عراق نیز در دوره اخیر با تحولات بی‌سابقه‌ای روبرو بوده است. در دوران اخیر چند مرکز مهم حرفه‌ای تشکیل گردید و هر یک به تبع اساسنامه خود اقداماتی را در پیش گرفتند که حرفه حسابداری را شکل رسمی بخشید و نقش حرفه را در جامعه ارتقا داد. این مراکز شامل سازمان حسابرسی، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی، ترجمه استانداردهای حسابداری و حسابرسی می‌باشد. اقدامات انجام شده عبارتند از: ترجمه کتاب‌های درسی و غیردرسی، تدوین مبانی نظری گزارشگری مالی، تدوین آیین‌رفتار حرفه‌ای، تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی، انتشار مجله حسابرس، برگزاری سمینارها (الجلیلی، ۲۰۰۹).

آموزش حسابداران و شرکت مؤثر آنها در فراهم آوری اطلاعات مالی دقیق و قابل اعتماد، و تجزیه و تحلیل این اطلاعات برای توسعه پایدار در کشور در حال توسعه ای مانند عراق اهمیت فراوانی

^۱ Albrecht & Sack

دارد، چرا که وجود اطلاعات دقیق، قابل اتکاء، به موقع و مربوط به فعالیتهای اقتصادی، نه تنها لازم بلکه حیاتی است. با این وجود، ضعف‌ها و مشکلاتی در سیستم آموزش حسابداران وجود دارد، که نمونه‌ای از آن عبارتند از: ضعف مبانی تئوریک و علمی حسابداری در دانشگاه‌ها و موسسات، عدم وجود دوره‌های آموزشی برای حسابداران جدید و استخدام و عدم وجود فرصت‌هایی برای شرکت در سمینارها، کنفرانس‌های تخصصی، عدم وجود مراکز تخصصی و آموزشی در زمینه‌ی حسابداری که اصول علمی و اخلاقی این حرفه را علیرغم وجود نیاز به آنها شرح دهد (الراشد، ۲۰۱۵).

۱-۲- بیان مسئله و تبیین موضوع

با توجه به تغییرات محیط تجاری و پیشرفت سریع فناوری و نیز جهانی شدن بازارها، نقش حسابداران کنونی از تهیه اطلاعات مالی به تهیه و تفسیر اطلاعات گوناگون اعم از مالی و غیر مالی برای استفاده کنندگان درون و برون سازمانی تغییر یافته است (ساندم^۱، ۱۹۹۲؛ ویلیامز^۲، ۱۹۹۴؛ آلبرت و ساک، ۲۰۰۰). برای پاسخگویی به این تغییرات و نیز انجام نقش حسابداران، دانش آموختگان رشته حسابداری باید از دانش و مهارت مورد نیاز برخوردار شوند. نبود ارتباط میان دانشگاه‌ها و مراکز صنعتی و تولیدی، عدم آشنایی دانشجویان فارغ‌التحصیل با محیط کار و ناتوانی آنان در ارائه تحلیل و تفسیر مسائل ابتدایی، نبود استانداردهای آموزشی برای فراگیری تدریجی و پیوسته مطالب و استفاده استادان غیر حرفه‌ای در برخی از دانشگاه‌ها به ویژه در دانشگاه‌ها و مراکز علمی شهرهای کوچک از مشکلات آموزشی می‌باشد (صالحی، ۱۳۹۰). رشته علمی حسابداری نتوانسته خود را همگام با پیشرفت‌های دیگر علوم به روز کند، همچنین، در شیوه آموزش و انتقال مناسب همین معلومات حسابداری به دانشجویان در دانشگاه‌ها نیز خلاءهای ملموسی وجود دارد. به عبارت ساده‌تر نیروهای دارای مدرک دانشگاهی حسابداری زیاد وجود دارند در حالیکه کارفرمایان در بازار کار از کمبود حسابداران متخصص شکایت می‌کنند (صالحی و همکاران، ۱۳۹۳). بررسی برنامه آموزش حسابداری نشان می‌دهد که در مجموع بر خلاف افزایش یا کاهش واحد‌های درسی، تغییراتی اساسی و محتوایی در برنامه آموزش دانشگاهی حسابداری، به شکلی که جوابگوی تغییرات حرفه حسابداری و حسابرسی باشد، به وجود نیامده است (نوروش و مشایخی، ۱۳۸۴). فارغ‌التحصیلان مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد حسابداری برای موفقیت دربدو ورود به حرفه حسابداری، در حوزه انتخابی دانش و مهارت و آمادگی ندارند

^۱ . Sundem

^۲ . Williams

(زیودار، ۱۳۸۲). محتوای نظام آموزشی حسابداری در کشور عراق، رشد و اعتلاء پیدا ننموده است، این امر باعث گردیده که نظام آموزشی حسابداری نتواند مطابق با نیازهای جامعه باشد. با توجه به وقوع تحولات اقتصادی در عراق، چنین به نظر می رسد که نحوه پذیرش دانشجو در این رشته و همچنین نظام آموزشی حسابداری از نارسایی های بنیادی برخوردار است؛ به گونه ای که توان کافی برای تربیت نیروهای متخصص در این رشته را ندارد (الفلکی، ۲۰۱۴). با توجه به اهمیت این موضوع در این تحقیق برآنیم تا به شناسایی فاصله انتظاراتی موجود میان آموزش و آنچه حرفه حسابداری در کشور عراق در عمل به آن احتیاج دارد پردازیم.

۱-۳- ضرورت و اهمیت انجام تحقیق

دردنیای امروز نقش سرمایه گذاری برای آموزش به عنوان یک عامل کلیدی درفرآیند توسعه فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی محسوب می شود. حسابداری به عنوان یک عامل توسعه‌ای، زیربنای لازم برای رسیدن به اهداف توسعه اقتصادی تلقی می شود (رهنمای رودپشتی و همکاران، ۱۳۸۹). امروزه حسابداران حرفه ای درمحیط هایی به فعالیت مشغول بوده که علاوه برپیچیدگی، دائما در حال تغییر می باشد. (عرب مازاریزدی و طایفی نصرآبادی، ۱۳۸۷). پیشرفت های علمی و فنی در این زمینه و رشد اقتصادی، این نیاز را بوجود آورده است که حسابداران در زمینه های تخصصی، مهارت های لازم را به دست آورند. پردازش این گونه تخصص ها و تربیت نیروی انسانی متخصص نیاز به ساختارآموزشی موثر و کارا دارد (نونهال نهر و همکاران، ۱۳۹۳).

رقابت جهانی و افزایش پیچیده مبادلات تجاری همراه با تغییرات فناوری باعث بوجود آمدن تکنیک های جدید در حسابداری می شوند. از آنجایی که اینگونه تکنیک های جدید، توسعه یافته و در کنار روش های موجود قرار می گیرند، توجه به این نکته حائز اهمیت است که چگونه باید " مجموعه دانش مشترک " برای آموزش حسابداری شکل بگیرد. تربیت و آماده سازی دانشجویان توسط دانشگاه ها به منظور ایفای نقش های آتی در حسابداری باید متضمن آموزش تکنیک هایی باشد که برای سازمان ها در زمان حاضر و آتی مفید می باشد (پورحسین و همکاران، ۱۳۹۰). دانشجویان وقتی به بازار کار وارد می شوند نه تنها نمی توانند آنچه را که در دانشگاه آموزش دیده اند بکار برند بلکه باید قدرت یادگیری خود را که تا به حال برای یادگیری در دانشگاه بکار گرفته بودند، جهت یادگیری مهارت های بازار

مجدداً بکار برند. این بدان معناست که سیستم آموزش حسابداری را باید از دیدگاه نیازهای بازار بازنگری کنیم. آموزش حسابداری نه تنها باید برای دانشجویان مهارت‌ها و آگاهی‌های مورد نیاز را فراهم کند بلکه باید نشان دهد چگونه دانشجویان این مهارت‌ها را به کار گیرند. علاوه بر این، باید برای دانشجویان دانش و توانایی و اخلاقیات مورد نیاز فراهم گردد تا در زمان لازم بتوانند تصمیمات درستی را اتخاذ نمایند (پورحسین و همکاران، ۱۳۹۰).

در کشور عراق نیز، توجه به فرایند آموزش حسابداری در کنار تعدادی از دانش‌های دیگر جایگاه بزرگی دارد و این اهمیت به دلیل وجود نیاز پیوسته و دائم در بازار کار است. اینکه کیفیت شغل حسابداری در برآوردن نیازهای بازار کار به کیفیت آموزش حسابداری مرتبط است، از اموری است که شکی در آن نیست بنابراین، کیفیت آموزش نقش مهمی در دستیابی به اهداف آینده داشته و برای وقوف بر نقاط قوت و ضعف برنامه‌های آموزش حسابداری در عراق، چاره‌ای جز تشخیص و ارزیابی وضع کنونی آن نیست. و این از طریق تعیین میزان هماهنگی برنامه‌های آموزشی حسابداری در دانشگاه‌های عراق، با نیازهای بازار کار امکان پذیر می‌باشد (الحایک و الخصاونه، ۲۰۱۳).

با توجه به اهمیت آموزش حسابداری هدف از این پژوهش، شناسایی و اولویت بندی نیازها و انتظارات جدید حرفه حسابداری و فراهم سازی زمینه لازم برای تأمین نیازهای آموزشی و تربیت نیروهای متخصص می‌باشد. برای رسیدن به این هدف ابتدا باید مشخص شود آیا فاصله‌ای میان آموزش حسابداری و کاربرد آن در حرفه، وجود دارد یا خیر؟ انتظار می‌رود که با انجام این تحقیق گامی مؤثر در جهت بهبود فرآیند آموزشی در دانشگاه‌های عراق برداشته شود.

۴-۱- اهداف تحقیق

با توجه به اینکه آموزش‌های مختلف در حرفه حسابداری، در راستای نیازهای عملی نبوده و موجب ایجاد فاصله در انتظارات بین دانشگاهیان و افراد شاغل این حرفه شده است. این تحقیق به بررسی فاصله انتظاراتی موجود میان آموزش حسابداری و آنچه حرفه حسابداری در کشور عراق در عمل به آن احتیاج دارد، می‌پردازد.

۵-۱- فرضیه تحقیق

بر پایه مطالب فوق الذکر فرضیه تحقیق بشرح زیر ارائه می‌گردد:

فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری در کشور عراق وجود دارد.

۱-۶- قلمرو تحقیق و جامعه آماری

تحقیق حاضر به بررسی فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری و آنچه حرفه حسابداری در کشور عراق در عمل به آن احتیاج دارد، (در دیوان محاسبات کشور عراق) در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۶ می‌پردازد. جامعه آماری تحقیق حاضر را حسابرسان شاغل در دیوان محاسبات عراق در رده های سازمانی (حرفه‌ای) حسابرس ارشد، سرپرست، سرپرست ارشد و مدیران تشکیل می‌دهند، جامعه دسترس در مجموع شامل ۳۰۰ نفر می‌باشند.

۱-۷- روش انتخاب نمونه

روش نمونه گیری به صورت تصادفی می‌باشد. و برای تعیین حداقل حجم نمونه، از نرم افزار PASS استفاده شد و تعداد حجم نمونه بدست آمده، ۱۷۱ نفر می‌باشد.

۱-۸- شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات

پس از گردآوری اطلاعات خام و استخراج آن‌ها، به منظور تجزیه و تحلیل این اطلاعات، ابتدا از آمار توصیفی (میانگن و انحراف معیار) برای توصیف داده‌ها و تعیین شاخص‌های مرکزی، شاخص‌ها پراکندگی و ترسیم نمودارهای مختلف استفاده شده و همچنین پس از آن، به منظور آزمون فرضیات از، آزمون T - استیودنت تک نمونه ای با استفاده از نرم افزار SPSS استفاده شده است.

۱-۹- تعریف واژگان تحقیق

فاصله انتظاراتی: در این مطالعه منظور از فاصله انتظاراتی فاصله میان سطح عملکرد مورد انتظار دانشگاه و آنچه اعضا حرفه از فارغ التحصیلان دانشگاه انتظار دارند، می‌باشد.

۱-۱۰- چارچوب پایان نامه

در این فصل به بیان کلیات پژوهش و اهداف پیش رو پرداختیم و به دنبال آن بیان مسأله، ضرورت و اهمیت تحقیق، اهداف و فرضیه‌های تحقیق، قلمرو تحقیق و مبانی نظری بیان شد. فصل دوم این پژوهش مبانی نظری و پیشینه تحقیق را در بر خواهد داشت. فصل سوم به روش شناسی پژوهش می‌پردازد که نوع تحقیق، روش گردآوری اطلاعات، ابزار تحقیق و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها را شامل می‌شود. در فصل چهارم این تحقیق، یافته‌های پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است که در آن نتایج بدست آمده از نرم افزار آماری و تحلیل داده‌های آن و رد یا پذیرش هر یک از فرضیه‌های تحقیق آورده شده است. سرانجام، در فصل پنجم تحقیق، نتیجه‌گیری کلی و پیشنهادات و محدودیت‌های تحقیق ارائه گردیده است.

فصل دوم

مبانی نظری

و پیوسته تحقیق

۲-۱- مقدمه

به طور کلی، آموزش، یکی از مهمترین عوامل در زندگی اجتماعی انسان بوده و از طریق آن می توان به مهارت های لازم جهت ادامه دادن سیر و روند پیشرفت در زمینه های مختلف زندگی دست یافت. این رو، برای هرگونه استفاده از ابزارها، تکنولوژی و فناوری در زمینه های زندگی، به ناچار باید دانش و قدرت و توان به کارگیری آن وسائل و ابزارها وجود داشته باشد (السقا والحمدانی، ۲۰۱۲). به همین خاطر، لازم است که آموزش، باعث گردد افراد از شناختها و مهارت هایی برخوردار باشند که از طریق آن می توانند به شکل طبیعی به کار و فعالیت مشغول شوند. آموزش حسابداری، درکنار بسیاری از تخصص های دیگر از اهمیت زیادی برخوردار است، و آموزش خوب و پیشرفته، به عنوان سنگ بنا در جهت آماده ساختن حسابداران از نظر علمی و شغلی است، و بر این اساس، هدف از آموزش حسابداری انتقال شناخت و مهارت ها به دانشجویان است (بن عربیه ۱۹۹۰).

آموزش حسابداری از اهمیت زیاد برخوردار است. بنابراین، سزاوار است که همگام و همراه با تحولات جامعه بوده تا تاثیر گذار بوده و با هرگونه شرایط و اوضاع جدید روبرو شود. در این صورت شغل حسابداری، به سطح برتری در مقایسه با شغل های دیگر، ارتقا می یابد. حرفه حسابداری برای ترقی و شکوفایی اش بر فارغ التحصیلان حسابداری تکیه می نماید، و پیوستگی و ملازمت بین آموزش و فعالیت علمی، امری بسیار با اهمیت و مهم جهت کمک به پیشرفت حرفه ای، تلقی می شود. نقش آموزش حسابداری فراهم نمودن مهارت ها، رفتارها و برخورد هایی بوده که سزاوار است افراد شاغل در این رشته، بدان آراسته واز آن بهره مند باشند (الراشد، ۱۹۹۸). با توجه به موضوع تحقیق هدف این فصل ارائه مبانی نظری و پیشینه تحقیق مربوطه بوده و شامل آموزش حسابداری، اهداف آموزش حسابداری، فاصله انتظاراتی می باشد.

۲-۲- آموزش حسابداری

تغییرات عمده ای که در سال های اخیر صورت گرفته، از جمله عمومی شدن مالکیت سازمان ها، انتشار اوراق مشارکت برای تامین مالی شرکت ها، تشکیل بورس اوراق بهادار و سایر بازار های مالی باعث شده است تا نیاز به اطلاعات حسابداری بیش از پیش احساس شود. این اطلاعات توسط مدیریت شرکت ها تهیه و باید به وسیله شخصی مستقل از شرکت به منظور رفع نیاز استفاده کنندگان

و تصمیم گیران در سطح خرد و کلان حسابرسی شوند. این اشخاص باید در زمینه حسابداری و حسابرسی از تخصص و مهارت کافی برخوردار باشند. پردازش و تربیت نیروی انسانی متخصص در رشته حسابداری و حسابرسی، نیاز به ساختار آموزش موثر و کارا در این رشته دارد. نظام آموزش حسابداری در هر کشوری باید با توجه به نیازهای بومی همان کشور تدوین شود. چنانچه بریستون (۱۹۹۸) در این زمینه اظهار می دارد: هر کشوری ویژگی های سیاسی و اجتماعی و اقتصادی خودش را دارد و به احتمال زیاد هدف ها و نیاز های اطلاعاتی مدیران اقتصادی هر کشور نسبت به کشور دیگر متفاوت است. در نتیجه هر کشوری باید سیستمی متناسب با نیاز های خود طراحی و اجرا کند. حرفه حسابرسی نقش مهمی در اقتصاد کشورهای جهان دارد. حسابرسان به گزارش عملکرد و وضعیت مالی بنگاههای اقتصادی اعتبار می بخشند و مبنایی قابل اتکا برای تصمیم گیری ذینفعان فراهم می سازند. نقش حساس حسابرسان در نظام اقتصادی کشورها، حرفه حسابرسی را از سایر حرفه ها متمایز ساخته است (نونهالی نهر و همکاران، ۱۳۹۳).

استانداردهای بین المللی آموزش حسابداری شامل ۸ استاندارد بوده که استاندارد هشتم آن در رابطه با حرفه حسابرسی است و به شرح زیر است:

این استاندارد شایستگی لازم برای حسابرسان حرفه ای، شامل کسانی را که در محیطها یا صنایع خاص کار می کنند برمی شمرد. برای مراجع عضو فدراسیون ضروری است رویه ها و مقرراتی تنظیم کنند که به اعضا اجازه می دهد الزامات این استاندارد را پیش از آن که نقش حسابرس حرفه ای را برعهده بگیرند، برآورده سازند. مسئولیت ایجاد و ارزیابی شایستگی مورد نیاز، به طور مشترک بردوش مراجع عضو فدراسیون، سازمانهای حسابرسی، مراجع تنظیم مقررات، و سایر اشخاص ثالث است. یک استاندارد خاص برای حسابرسان حرفه ای از آن جهت لازم است که عملکرد شایسته در این زمینه مستلزم دانش تخصصی است. به علاوه، اشخاص ثالث و عموم مردم به حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی اتکا می کنند. این استاندارد مبتنی بر زمینه ای است که به وسیله استانداردهای بین المللی آموزش حسابداری شماره های ۱ تا ۷ برای حسابداران حرفه ای ایجاد شده است. به همین جهت فدراسیون بین المللی حسابداران کوشش نموده است تا با توجه به رسالت جهانی خود که همانا برقراری و ترویج استانداردهای حرفه ای با کیفیت بالا و افزایش و تقویت هماهنگی استانداردهای

مزبور در سطح جهان است، به تقویت حرفه جهانی حسابداری و ارتقای سطح دانش، مهارت ها، ارزش ها، اخلاق و نگرشهای حرفه ای کارکنان کمک نماید (بهشتیان، ۱۳۸۵).

۲-۲-۱- آموزش دانشگاهی

دانش مورد نیاز حسابرسان باید حداقل تحصیلات دانشگاهی در رشته‌های حسابداری و رشته‌های مرتبط باشد (بستانیان، ۱۳۸۷). آموزش عالی، معرف نوع مهمی از سرمایه گذاری در منابع انسانی است که با فراهم آوردن و ارتقاء بخشیدن دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های مورد نیاز کارکنان ارشد فنی، حرفه‌ای و مدیریتی به توسعه اقتصادی کمک می‌کند. آموزش عالی بطور قطع نه تنها موجب ترویج دانش می‌شود بلکه با پیشرفت‌های تحقیقاتی، علمی و تکنولوژیک، دانش جدید به وجود می‌آورد. برنامه آموزش عالی به منظور پاسخگویی به تقاضاهای بازار کار برای نیروی انسانی ماهر و متخصص از توجه خاصی در اکثر کشورها برخوردار است. دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی به عنوان اصلی‌ترین و اساسی‌ترین مرکز تربیت نیروی انسانی به شمار می‌روند. این مراکز برای تربیت افراد توانمند، متخصص و کارآفرین باید از کارایی و اثربخشی بالایی برخوردار باشند. این امر مستلزم شایستگی، صلاحیت علمی و اخلاقی همه استادان است. و برنامه‌های آموزشی این مراکز باید به گونه‌ای باشد که بتوانند نیروهای انسانی کارآمدی را برای رشد حسابداری به جامعه تحویل دهند. این مراکز باید بتوانند متخصصان و حسابداران ارشدی را تربیت کنند که بعد از فراغت از تحصیل نیز شایستگی خود را برای جوابگویی به تقاضاهای فزاینده و فرصت‌های جدید و متنوع خدمات حرفه‌ای و آموزشی ارتقاء دهند (مظاهری کوپایی، ۱۳۷۴).

۲-۲-۳- آموزش ضمن خدمت

در دنیای امروز که شرکت‌ها در محیط در حال رشد و به گونه‌ای رقابتی فعالیت می‌کنند، این شرکت‌ها برای ادامه حیات خود مجبور هستند خود را با پیشرفت‌های جهان وفق و مطابقت دهند. حسابرسان و حسابداران شرکت‌ها و موسسات به دلیل نقش و وظیفه‌ای که در سازمان‌ها و موسسات دارند نیاز به آموزش‌ها و مهارت‌های جدید و وسیعی دارند تا بتوانند خود را با محیط در حال رشد سازگار کنند. در هزاره سوم، سازمان‌ها برای اینکه بتوانند با توجه به تغییرات سریع محیطی و پیچیده تر شدن مشاغل به اهداف خود دست یابند، نیازمند نیروهایی لایق و کارآمد هستند. سازمان‌ها می‌توانند با

برنامه‌های آموزشی، دانش فنی و مهارت‌های لازم برای انجام شایسته وظایف را به کارکنان منتقل نمایند.

هر سازمان و موسسه‌ای باید خود را با پیشرفت‌های زمان مطابقت داده و اصول و روش‌های جدیدی را که در دنیای امروز متداول است مورد توجه قرار داده و آن را به کار بندد تا بتواند با سازمان‌های دیگر برابری نماید. از این جهت توجه به آموزش ضمن خدمت ضروری است (خوش دامن و ابراهیمی جمارانی، ۱۳۸۷). آموزش ضمن خدمت در حقیقت به آن نوع آموزش اطلاق می‌شود که (دانش فرد و رشیدی، ۱۳۸۹):

الف) پس از استخدام فرد در موسسه یا سازمان صورت پذیرد.

ب) هدف و منظور از این نوع آموزش آماده سازی افراد برای اجرای بهینه وظایف و مسئولیت‌های شغلی است.

ج) این نوع آموزش‌ها عمدتاً در سه محور اساسی توسعه دانش، بهبود مهارت‌ها، ایجاد یا تغییر نگرش‌ها ارائه می‌شود.

د) جهت گیری اصلی این آموزش‌ها، مشاغل یا وظایف مورد تصدی است.

در آموزشی که سازمان‌ها و موسسات به کارکنان خود ارائه می‌دهند باید مشخص شود چه کسانی باید دوره‌های آموزشی را طی کنند، هدف از این آموزش‌ها چیست و این آموزش‌ها باید چگونه و به چه طریقی ارائه شود تا برای کارکنان موثر باشد.

۲-۲-۴- کسب تجربه

تجربه عبارت است از برخورد با یک مورد خاص که فرصتی را برای کسب دانش (اطلاعات در حافظه ذخیره و دانش مورد نظر کسب می‌شود) فراهم می‌کند (لیبی، ۱۹۸۵)؛ به عبارت دیگر، می‌توان گفت که تجربه فرآیند حصول دانش یا مهارت در یک مقطع زمانی خاص است که از طریق مشاهده و انجام دادن کاری حاصل می‌شود (الهی و همکاران، ۱۳۸۳). از نظر هنری تجربه برای انسان همانند نور

خفیف یک کشتی است که فقط راه را روشن می کند. از نظر اسپنسر^۱ (۱۹۷۹) تجربه نوعی آزمایش یا آزمون است.

شخصی که در یک حوزه تجربه بیشتری دارد اقلام بیشتری را در حافظه خود داشته و درک خوبی نسبت به فراوانی نسبی رویدادها دارد. علاوه بر آن، تجربه زیاد منجر به ساختار طبقه بندی پیچیده تر می شود. حسابرسان با تجربه، بهتر می توانند اشتباهات را شناسایی کنند و توضیحات قابل قبول تری درباره اشتباهات گزارش‌های مالی فراهم کنند (بستانیان، ۱۳۸۷). معلومات و تجربه از ویژگی‌های کلیدی قضاوت حرفه‌ای است. بدون وجود معلومات و تجربه، افراد حرفه‌ای نمی توانند نیازهای مشتریان یا استانداردهای حرفه‌ای را برآورده نمایند. مطالعات انجام شده توسط انجمن حسابداری در کانادا (۱۹۹۵) نگرشی را نسبت به دانش تخصصی مطرح ساخت که به موجب آن تجربیات و آموزش‌های ویژه مولد معلومات است و معلومات جهت اجرای وظایف حسابرسی با استعدادهای فطری ترکیب می شود، اگر چه حسابرسانی که به طور متوسط با تجربه تر بودند کارایی بیشتری نسبت به حسابرسان کم تجربه تر از خود نشان دادند. اما معلومات و استعدادهای ذاتی، متغیرهای بهتری برای توضیح عملکرد جلوه نمود. کسب این استعداد تا حدی ذاتی و تا اندازه‌ای نیز اکتسابی است. همه افرادی که تجربیات مشابهی در یک زمینه دارند لزوماً استعداد یکسانی در حل مسائل نخواهند داشت. در حقیقت حسابرسان مجرب و با معلوماتی که استعداد حل مسائل را ندارند فاقد دانش تخصصی لازم برای بعضی از کارهای حسابرسی خواهند بود (مهام، ۱۳۸۳).

۲-۲-۵- آموزش دانشگاهی در عراق

دانشگاه‌های عراقی برای رشته حسابداری ۳ مقطع کارشناسی (۴ سال)، کارشناسی ارشد (۲ سال) و دکتری (۳ سال) دارد. در دوره کارشناسی دروس حسابداری مالی، حسابداری صنعتی، حسابداری مدیریت، حسابداری مالیاتی، حسابرسی، سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری، حسابداری دولتی، آمار واحتمالات، اقتصاد، بازرگانی، پژوهش عملیاتی و تئوری گذرانده می شود. همچنین، سر فصل‌های دروس تخصصی در دوره تحصیلات تکمیلی عبارت است از حسابداری مالی پیشرفته، حسابداری صنعتی پیشرفته، حسابداری مالیاتی پیشرفته، حسابداری دولتی پیشرفته، حسابرسی پیشرفته، تئوری پیشرفته و سیستم اطلاعاتی حسابداری، حسابداری مدیریت و آمار واحتمالات پیشرفته. در این کشور ۱۹

^۱ . Spenser

دانشگاه (۴ عدد آن در شمال این کشور ومابقی در جنوب می باشند) و ۳۸ موسسه فنی موجود می باشد(سایت دانشگاه بغداد). اولین دانشگاه بغداد می باشد که در سال ۱۹۰۸ در پایتخت عراق تشکیل شد. در این دانشگاه ابتدا دانشکده حقوق وپس از آن دانشکده های تربیت بدنی، پزشکی، دارو سازی، مهندسی، علوم وعلوم اداری واقتصادی تاسیس شد. استاندارد های ملی عراق برای آموزش حسابداری شامل ۱۴ استاندارد به شرح زیر است:

۱- بیانیه ای در اندازه گیری استاندارد از فعالیت به عنوان یک نتیجه از قرار های ساخت وساز

۲- دارایی های نامشهود

۳- سرمایه گذاری از هزینه های استقراض

۴- حسابداری برای اثرات تغییر قیمت ارز خارجی

۵- موجودی

۶- در افشای اطلاعات مربوط به صورت های مالی وسیاست های حسابداری

۷- صورت های جریان نقدی

۸- اطلاعات منعکس کننده اثرات تغییر قیمت ها

۹- بدهی های احتمالی ووقایع پس از آن به تاریخ از بودجه عمومی

۱۰- افشا صورت های مالی برای بانک ها وموسسات مالی مشابه

۱۱- حسابداری در فعالیت های کشاورزی

۱۲- سود سرمایه وزیان

۱۳- حسابداری مالیات بر درآمد

۱۴- حسابداری سرمایه گذاری

۲-۳-اهداف آموزش حسابداری در عراق

اهداف آموزش حسابداری در دانشگاه های عراق را می توان در سه محور اصلی زیر خلاصه نمود(جهاز الاشراف والتقویم العلمی، ۲۰۰۲)

محور اول :- آماده سازی دانشجویان برای کار حرفه ای پس از فارغ التحصیلی وارقاء و توسعه حرفه حسابداری.

محور دوم: - ارتقاء دانش و تخصص کارکنان دولت و سایر بخش ها و ارائه مشاوره های مختلف.

محور سوم: - آماده سازی دانشجویان برای انجام تحقیقات و مطالعات با تمرکز بر تحقیقات کاربردی و ارائه راه حل به مسائل علمی (نظارت علمی و ارزیابی).

۲-۳-۱- تأثیر تغییرات محیطی در آموزش حسابداری

ابتکارات تکنولوژی در طول پنجاه سال گذشته بشکل قابل توجهی افزایش یافته (لی بی شاپ^۱ و همکاران، ۱۹۹۶) و با اینکه تکنولوژی برای حسابداری چیز تازه ای نیست، ولی پیشرفت های جدید همه انواع وظایف حسابداری را دگرگون ساخته است.

نقش تکنولوژی و کامپیوتر در داخل شرکت تغییر یافته (فیشر^۲، ۱۹۹۵) لذا شبکه اطلاعات محلی و بین المللی همین طور اینترنت و شکل های گوناگون تجارت الکترونیکی و تبادل اطلاعات الکترونیکی راه و روش را که حسابداری در آن نقش دارد را تغییر داده است، که منجر به سئوالاتی پیرامون اهمیت وظایف و مهارتهای حسابداری قدیم را موجب شده است (گلدسورث و تونر^۳، ۱۹۹۶). بنابراین برای موفقیت در حرفه حسابداری مهارت های دیگر از جمله تسلط به تکنولوژی اطلاعات و مهارت های ارتباطی و تحلیلی ضروری می باشد.

بسیاری از کار های که حسابرسان که به صورت سنتی ودستی در داخل شرکت ها انجام می دهد با پیشرفت های جدید غیر ضروری بوده و می تواند به صورت مکانیزه اجرا شود. لذا پیشرفت صنعتی جدید یا شکل وسیوه بدست آوردن ثروت، نوع اندیشه و راه و روش مدیرتی شرکت ها را تغییر داده است (الیوت^۴، ۱۹۹۲؛ تیلر^۵، ۱۹۹۳).

پیشرفت سریع تکنولوژی جدید و سایر تغییرات محیطی اصلاح و دگرگونی و پیشرفت آموزش حسابداری الزامی نموده است زیرا نقش حسابداری در شرکت های گوناگون بطور اساسی نسبت به آنچه که قبلا بوده تغییر یافته است.

^۱ . Lee Bishop

^۲ . Fisher

^۳ . Goldsworth & Turner

^۴ . Elliott

^۵ . Taylor

در عراق نیز مانند سایر کشورهای در حال توسعه تغییرات زیادی (محیطی، تکنولوژی و) رخ داده که باعث شده انتظارات آن ها از آموزش های لازم برای پاسخگویی به این انتظارات برخوردار نمی باشد. بر پایه موارد فوق الذکر فرضیه تحقیق بشرح زیر ارائه می گردد"

فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری در کشور عراق وجود دارد.

۲-۴- پیشینه پژوهشی

مسیح آبادی و صادقی (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی مشکلات در زمینه اعتلای آموزش حسابداری و راه کارهایی برای بهبود آن پرداخته اند. در این مقاله بیان نمودند که از مشکلات رشته حسابداری می توان به کافی نبودن مدرسان زبده، تفاوت آشکار بین آموزش و عمل، پایین بودن وضعیت چاپ مطالب حسابداری، نبود پژوهش های مناسب در این رشته، نبود دوره کارورزی، توجه زیاد به آموزش های نظری و عدم توجه به افزایش قدرت تجزیه و تحلیل دانشجویان و اشاره نمود.

شاه‌ویسی و زاهدی (۱۳۹۴) بیان کردند که به دلیل عدم کاربرد و اجرایی نمودن تکنیک‌های جدید در حسابداری مدیریت، علاقه پژوهشگران و اندیشمندان و اساتید این رشته نیز رو به افول گذاشته و شاید بتوان گفت، تنها مبانی تئوریک آن در دانشگاه‌ها تدریس می شود و عدم ارتباط بین دانشگاه و صنعت، عدم وجود بازارهای رقابتی و بسترسازی مناسب و عدم آگاهی کافی مدیران و صاحبان سرمایه از حسابداری مدیریت و مزایای رقابتی آن موجب شده تا جایگاه واقعی آن در شرکت ها و سازمان ها درک نگردد و فاصله زیادی بین آموزش دانشگاهی و رویه های عملی و تجربی ایجاد گردد. طاهری نیا و حیات الغیب (۱۳۹۳) نیز دریافتند که آموزش‌های حسابداری جوابگوی نیازهای حرفه حسابداری نیست.

دهقان دهنوی، معین الدین، و صبا (۱۳۹۱) در تحقیق خود تحت عنوان " تعیین اجزای دانش و مهارت آموزش حسابداری در محیط های تجاری جدید با رویکرد مدلسازی معادلات ساختاری " به شناسایی دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای آموزش حسابداری با توجه به تغییرات محیط تجاری به منظور تطابق نیازهای حرفه و آموزه‌های دانشگاهی پرداختند و نتایج آنها نشان داد که با توجه به عدم هماهنگی نیازهای جامعه حرفه‌ای حسابداری با آنچه که در دانشگاه آموزش داده می شود، بازنگری در برنامه درسی آموزش حسابداری ضرورت دارد.

بهرامی نسب، اخلاقی، و عبدی (۱۳۹۱) در تحقیق خود به مقایسه آموزش حسابداری در کشورهای مختلف پرداختند و نتایج آنها نشان داد که سیستم آموزشی هر کشور متناسب با شرایط اقتصادی آن کشور تا حدودی با کشورهای دیگر متفاوت است. نتایج تحقیق آنان نشان می‌دهد که بیشترین دروس تخصصی در کشور استرالیا در نظر گرفته شده است و نظام آموزشی حسابداری این کشور مبتنی بر دروس نظری و کارآموزی می‌باشد، که به نظر می‌رسد یکی از کامل‌ترین و بهترین نظام‌های آموزشی است.

بهرامی نسب (۱۳۹۱) در تحقیق خود شیوه‌های تدریس فعلی در اکثر کلاسهای دانشگاهی را روشهای استاد محوری و مشارکت کم دانشجویان در تدریس ذکر میکند. وی در این تحقیق ابتدا به ضرورت تغییر در شیوه‌های آموزش حسابداری به منظور بهبود کیفیت آموزش حسابداری پرداخت، سپس روشهای جدید آموزش حسابداری را تشریح و مزایا و معایب آنها را تشریح مینماید.

نوروش، رستمیان و دادگر (۱۳۹۱) در تحقیق خود تحت عنوان بررسی اثربخشی برنامه آموزش حسابداری در مقطع کارشناسی ارشد نشان دادند که برنامه جاری آموزش حسابداری از اثربخشی مطلوبی برخوردار نمی‌باشد.

حجازی، عامری و کرمی (۱۳۹۱) در یک بررسی در زمینه نیازمندی‌های آموزش حسابداری به این نتیجه رسیدند که دانشگاه‌ها به عنوان فعالان در فرآیند یادگیری و آموزش باید از اهمیت تقویت مهارت‌های دانشجویان آگاه گردیده و متناسب با تغییرات در محیط و انتظارات از حرفه حسابداری به پرورش دانشجویان پردازند. آشنا نمودن دانشجویان با مهارت‌هایی در زمینه تلاش برای یافتن شیوه-های نوین در امر آموزش، گنجانیدن تحقیقات در امر آموزش، توجه به جنبه‌های نظری به جای توجه صرف به جنبه‌های عملی در آموزش حسابداری از جمله زمینه‌هایی است که می‌تواند در پرورش دانشجویانی با قدرت تحلیل مسائل و توانایی حل مشکلات و نیز پاسخگویی به نیازهای صنعت موثر باشد.

بشیری منش و شاهرخی (۱۳۹۱) در مقاله خود تحت عنوان درک یادگیری دانشجویان حسابداری نشان دادند دانشجویان رشته حسابداری در دانشگاه‌های مورد بررسی از سطح دانش مناسبی در رابطه با

مبانی حسابداری برخوردار هستند ولی سطح یادگیری آنها در رابطه با سایر مباحث مربوط به حرفه یا مسائل روز حرفه مناسب نیست.

پورحسین و ملابی (۱۳۹۰) به این نتیجه رسیدند که دانشجویان حسابداری وقتی به بازار کار وارد می شوند نه تنها نمی توانند آنچه را که در دانشگاه آموزش دیده اند به کار ببرند بلکه باید قدرت یادگیری خود را که تا به حال برای یادگیری در دانشگاه به کار گرفته بودند جهت یادگیری مهارتهای بازار مجدداً بکار ببرند. یک راهکار برای برخورد با این مشکل طراحی راهبردهای یادگیری است که به محیط کاری آنها در آینده مربوط می شود. این بدان معنی است که سیستم آموزش حسابداری را باید از دیدگاههای بازار بازنگری کنیم.

مجتهدزاده (۱۳۸۹) در تحقیقی اهمیت و کفایت دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای دانش آموختگان رشته حسابداری را از دید استادان دانشگاه، شاغلین در حرفه و دانشجویان حسابداری مورد بررسی قرار دادند نتایج نشان داد، که بین دیدگاه‌های گروه‌های مختلف تفاوت معنی داری وجود دارد و آموزش مهارت‌های تجاری/ مدیریتی در برنامه‌های آموزشی از اولویت بالاتری برخوردار است.

رهنمای رودپشتی (۱۳۸۸) در تحقیقی به تعیین اولویت گرایش‌های تخصصی حسابداری پرداخت و به این نتیجه رسید که اساتید دانشگاه گرایش حسابداری مالی، دانشجویان دکتری گرایش حسابداری مدیریت و شاغلین در حرفه گرایش حسابرسی را اولین اولویت در راستای تامین نیازهای جامعه مالی ایران می دانند.

رویایی و سالطه (۱۳۸۶) دریافتند که مدیران شاغل بر بکارگیری تکنیک‌های سنتی و اساتید دانشگاه بر تکنیک‌های نوین حسابداری مدیریت تاکید دارند. هر دو گروه بر مهارتها و ویژگی‌ها و نقاط ضعف و قوت فارغ‌التحصیلان اخیر حسابداری نظرات مشابهی ارائه دادند.

نوروش و مشایخی (۱۳۸۴)، در تحقیقی، وجود فاصله ادراکی بین دانشگاهیان و شاغلان حسابداری مدیریت را بررسی کردند. آنها با استفاده از پرسشنامه‌ای که در اختیار دانشگاهیان و افراد شاغل در حرفه قرار گرفته بود، نتیجه گرفتند که بین دیدگاه‌های دو گروه مورد مطالعه در مورد مفاهیم و روش‌های پیشرفته حسابداری مدیریت و نیز برخی مهارتها و ویژگی‌های مورد نیاز برای فارغ‌التحصیلان حسابداری که قصد ورود به مشاغل حسابداری مدیریت را دارند، فاصله وجود دارد. نوروش (۱۳۸۲)

مشکل آموزش حسابداری را کمبود نیروی انسانی مورد نیاز، دانشجویان واجد شرایط و محتوای برنامه درسی می داند و بیان می کند برای دستیابی به برنامه درسی موثر، باید در مسیر فعلی برنامه درسی تغییر بنیادی صورت گیرد.

زیودار (۱۳۸۲) تحقیقی با عنوان «اهمیت حوزه های انتخابی دانش و مهارت ها و میزان آموزش دانشگاهی برای ورود به حرفه حسابداری» انجام داد. این تحقیق به منظور بررسی میزان اثربخشی برنامه آموزش حسابداری درآماده ساختن افراد برای ورود به حرفه و حرفه ای شدن پس از ورود انجام شد. نتیجه کلی این تحقیق این بود که فارغ التحصیلان چه در مقطع کارشناسی و چه در مقطع کارشناسی ارشد حسابداری، نیاز به کسب مهارت و دانش بیشتر برای پاسخگویی به نیازهای جامعه دارند. همچنین، این تحقیق لزوم بازنگری دربرنامه های آموزش حسابداری به منظور پاسخ گو بودن دربرابر نیازهای جامعه را بیان می کند.

بیرنبرگ^۱ (۲۰۰۰) بیان می کند که موضوعات سنتی مثل بودجه بندی، همیشه جزو برنامه آموزشی حسابداری خواهد بود. وی معتقد است اگرچه مباحث جدیدی مثل ABC مطرح می شوند، مباحث سنتی نیز در کنار آن مطرح می شوند تا همیشه شاخص و برجسته باشند. بزرگترین انتقاد، مخصوصا از نظر آمریکا این بوده که برنامه آموزشی حسابداری موفق نبوده است. افزایش پیچیده مبادلات تجاری و ناتوانی استادان دانشگاه در همگام شدن با سرعت تغییرات، از عوامل اصلی این عدم موفقیت می باشد.

اویریت و والدرون^۲ (۲۰۰۰) دریافته اند که تکنیکهای پیشرفته حسابداری، توسط شرکتهای بزرگتر مورد پذیرش قرار می گیرند. موانعی که باعث عدم پذیرش این تکنیکها توسط سایر شرکتهای می شوند شامل فقدان منابع انسانی دارای مهارتهای لازم، محدودیتهای زمانی و بی تفاوتی های مدیریت می باشند. از نتایج تحقیقات فوق مشخص می شود که کار عملی حسابداری مستلزم شناخت هر دو تکنیک سنتی و پیشرفته برای فارغ التحصیلانی است که وارد حرفه حسابداری می شوند.

اینیکال^۳ (۱۹۹۳) ۲۰۰ شرکت بزرگ و ۴۲ شرکت کوچک را در نیوزلند مورد مطالعه قرار داد تا میزان آگاهی از تکنیکهای پیشرفته حسابداری را آزمون کند. نتایج وی نشان داد که هنوز شرکتهای تولیدی به شدت بر تکنیکهای سنتی حسابداری متکی هستند. علیرغم تاکید استنادی چون کوپر و کاپلان بر

^۱ . Birnberg

^۲ . Everett & Waldorn

^۳ . Ainikkal

سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت، بیش از ۶۵ درصد شرکتها از معیارهای مبتنی بر حجم استفاده می کردند.

مطالعات برایت، دیویس، داونس و سویتینگ^۱ (۱۹۹۲) در انگلیس بر روی بکارگیری تکنیکهای هزینه یابی، به این نتیجه رسید که اکثر شرکتهای تولیدی هنوز تکنیکهای سنتی حسابداری را توسعه داده و یا حتی جدیداً شروع می کنند.

اسکاپنس^۲ (۱۹۸۳) بر روی فاصله انتظاراتی بین تئوری و عمل حسابداری مطالعه و تکنیکهای پیشرفته ریاضی موجود در کتابهای درسی حسابداری را که کمتر مورد قبول مدیران شاغل قرار گرفته را مورد نقد و بررسی قرار می دهد. وی اعتقاد دارد که مطالعات استادان باید بیشتر روی حسابداری در عمل انجام گیرد چون برای مدیران شاغل از اهمیت خاصی برخوردار است.

انجمن حسابداران آمریکا (AAA)^۳ در سال (۱۹۸۶) اعلام کرد، شکاف بین دانسته هایی که روش آموزش حسابداری و مهارت کارشناسی که محیط به آن نیاز داشته باشد، هر روز بیشتر و بیشتر می شود، که بشکل منفی بر اغلب فارغ التحصیلان که قادر به پاسخگویی دینامیکی به وظایف بعد از فارغ التحصیلی به آن ها واگذار می شود نیستند، اضافه بر آنچه که گذشت انجمن حسابداران امریکایی (AAA) برای آینده محتوی وزمینه ی آموزش حسابداری (کمیته بدفورد) برای ضرورت تدوین روش- های آموزش حسابداری باشیوه و راهی که برای دانشجوی مفید باشد تاکید کرد. بشکلی که دانشجو بتواند همراه با تفکر بصورت منطقی قادر برای حل مسائل و مشکلات حسابداری باشد.

ادوارد و امانوئل (۱۹۹۰) در یک نظرسنجی از شاغلان حرفه برای اولویت بندی سرفصل های حسابداری مدیریت نشان دادند که بین نظریه و عمل، فاصله وجود دارد و دلیل آن تأکید دانشگاهیان بر چارچوب نظری و نظر شاغلان حرفه بر ارتباط بیشتر تحقیقات دانشگاهی با مسائل عملی بوده است.

طبق پژوهش رویاتی (۲۰۰۱)، تکنیک اطلاعاتی که جهان امروزه شاهد آن است آموزش بیشتر حسابداری را لازم کرده است، ضرورت توسعه آموزش حسابداری سنتی و ارتقا آن به سطح همسان با تکنولوژی جدید جهت انجام وظایف فارغ التحصیلان ضروری است لذا آموزش حسابداری

^۱ .Bright, Davies, Downes & Sweeting

^۲ . Scapens

^۳ . The American Accounting Association

از جانب کشورهای پیشرفته مورد توجه زیاد است براین اساس آموزش حسابداری در کشور های در حال توسعه نیز شدیداً نیازمند اصلاحات بهبودی است تا بتواند نیازمندیها و خواسته های حرفه را با کیفیتی مطلوب پاسخ دهند.

هاکس، فولر و تان^۱ (۲۰۰۳) طی مطالعه ای در نیوزلند، به بررسی فاصله انتظارتی بین دانشگاهیان و شاغلین در حرفه حسابداری مدیریت در مورد سرفصل های آموزشی و نیز مهارتها و قابلیت های مورد نیاز برای فارغ التحصیلان این رشته پرداختند. نتایج مطالعه ایشان حاکی از فاصله بین نظرات این دو گروه بود، به طوری که تاکید شاغلین در حرفه بر روش های سنتی حسابداری مدیریت بود، در حالیکه دانشگاهیان بروشها و مفاهیم جدید تاکید داشتند. از سوی دیگر هر دو گروه تقریباً در مورد مهارتها و قابلیت های مورد نیاز برای فارغ التحصیلان این رشته توافق نسبی داشتند.

جاکوبز^۲ (۲۰۰۴) در تحقیقی به بررسی تاثیر نیازهای افراد شاغل در حرفه حسابداری مدیریت بر آموزش آن در دانشگاه های آفریقای جنوبی پرداخت. نتایج این مطالعه حاکی از آن بود که فاصله انتظاراتی متفاوتی از آموزش حسابداری مدیریت بین دانشگاهیان و افراد شاغل در حرفه وجود دارد. همچنین، او به این نتیجه رسید که نیازهای افراد شاغل در حرفه هم از لحاظ علمی و هم از لحاظ مهارتها و قابلیت های فردی بر آموزش حسابداری مدیریت در آفریقای جنوبی تاثیر دارد. علاوه بر این، او یک سری مهارتها و قابلیت های حرفه ای مورد نیاز برای فارغ التحصیلان حسابداری مدیریت و نیز یکسری سرفصل های آموزشی قابل افزودن به برنامه های قبلی ارایه می کند.

عبید سعد المطیری (۲۰۰۴) در پژوهشی با عنوان «آینده حسابرسی و چالش ها و مسائل معاصر» که در سال ۲۰۰۴ میلادی به انجام رساندند بیان نمودند که در حرفه حسابرسی به سبب لغزش هایی که در شرکت ها و بانک های آمریکایی اتفاق افتاده است انتقادات مطبوعات و سیاستمداران و اقشار مختلف جامعه را به دنبال دارد.

لین و همکاران (۲۰۰۵) در تحقیقی دیدگاه شاغلان در حرفه، استادان دانشگاه و دانشجویان، برای تعیین دانش و مهارت های مورد نیاز برای دانشجویان رشته حسابداری مورد بررسی قرار دادند و بیان

^۱ . Hawkes, Fowler & Tan

^۲ . Jacobs Liza

کردند که بین دیدگاه‌های گروه‌های مختلف تفاوت معنی‌دار وجود دارد و اصلاح برنامه آموزش حسابداری، نه تنها ضروری بلکه الزام‌آور است.

راگوتامن، لوین، و دیویس (۲۰۰۷) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که از نظر شاغلان در حرفه، مهارت‌های ذهنی و در مقابل از نظر استادان دانشگاه، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های بین‌فردی، دانش حسابداری و توانایی رهبری از اولویت برخوردار است.

بلیزی، آشیاپور، و پنلوپه (۲۰۰۸) نیز در مقاله مشابهی بیان کردند که شاغلان در حرفه بر مهارت‌های فکری و بین‌فردی تاکید دارند اما دانشجویان رشته حسابداری بر مهارت‌های ارتباطی و بین‌فردی و در نهایت استادان دانشگاه بر مهارت‌های فکری، خود‌مدیریتی، ارتباطی و بین‌فردی تاکید فراوان دارند.

صیام ورحاحله (۲۰۰۸)، برجسته کردن اهمیت و ارزش استفاده از فن‌آوری اطلاعات در آموزش دانشگاهی و اندازه‌گیری ادراک آن از طرف اعضا هیات علمی در گروه‌های حسابداری در دانشگاه را مورد بررسی قرار دادند. علاوه بر این، تعیین چگونگی استفاده از فن‌آوری اطلاعات و منافع آن است، و این کار باعث شده تا حصول اطمینان از کیفیت آموزش حرفه‌ای بوجود آید. این مطالعه نشان داد که ادراک و فهم از اعضا هیات علمی گروه‌های حسابداری از استفاده از فن‌آوری اطلاعات در آموزش دانشگاهی هنوز محدود است.

مصلی (۲۰۱۰) به بررسی تجزیه و تحلیل واقعیت آموزش حسابداری و عوامل موثر بر آن پرداخت. نتایج نشان دهنده نیاز به هماهنگی در میان موسسه‌های علمی و توسعه برنامه‌های درسی در آموزش حسابداری است.

دهمش و ابو زر (۲۰۱۰) تاثیر مدیریت دانش و فن‌آوری اطلاعات در توسعه ظرفیت‌های حرفه‌ای و همچنین، اندازه‌گیری پیشرفت فن‌آوری در حال رشد در محیط کسب و کار را مورد بررسی قرار دادند. این مطالعه تایید کرد که حسابدار باید از دانش و مهارت‌های فن‌آوری مدرن مطلع شود.

رالف و مارکوس (۲۰۱۰) در تحقیق خود در زمینه‌ی ایجاد تغییر اساسی در آموزش حسابداری از طریق مشارکت فعال دانشجویان بحث میکند در این تحقیق، مشارکت فعال، به عنوان یک عامل ضروری برای یادگیری پایدار مشاهده شده است، نتایج تحقیق نشان میدهد، حل مسأله و مشارکت کاری میتواند

برای ارتقا دادن بیشتر این مهارتها و رقابتها کمک کند. استفاده از روش فعال، جهت یادگیری در مقایسه با آموزش به روش سخنرانی، برای عملکرد دانشجو، مثبت ارزیابی شده است.

یعقوب پنگا (۲۰۱۰) در تحقیق خود نتایج تلاش مؤثر دانشجو در زمان استفاده ی استاد از یک سیستم آنلاین برای جمع آوری کردن تکالیف حسابداری را نشان داد. نتایج حرکت فردی بدون واسطه و کارایی رایانه را به عنوان عوامل مهمی در تعیین تلاش و درک دانشجو بیان نمود. این یافته ها برای معلمان و طراحان سیستم جالب می باشد. آنها در زمان استفاده از این سیستمها در کلاسهای درس و اجرای آنلاین سیستمهای تکلیف میتوانند شاهد اثرات مثبت آن بر روی یادگیری دانشجویان باشند.

الجلیلی و ذنون (۲۰۱۰) در پژوهشی با عنوان «استفاده از استانداردهای بین المللی برای حسابداران در توسعه برنامه های حسابداری برای مقطع کارشناسی در عراق» به بررسی امکان بهبود برنامه درسی حسابداری در مقطع کارشناسی در عراق از طریق استفاده از استانداردهای بین المللی آموزش حسابداری در هنگام آماده سازی برنامه های حسابداری پرداختند.

الفکی در سال (۲۰۱۴)، بدرستی که معیار های بین المللی برای آموزش حسابداری ضروری و غیر قابل انکار است که راهنمایی های عمومی را ایجاد کند و منجر به توجیه وانجام آموزش هدایت به آنچه که به آموزش حسابداری مربوط شود.

ویلسون (۲۰۱۳) در مقاله با عنوان « چشم اندازی تاریخی بر آموزش حسابداری دولتی» دیدگاههای یکی از مدرسان ارشد حسابداری دولتی روی چگونگی تغییر آموزش حسابداری دولتی در ۳۵ سال گذشته و آنچه که برای سالهای آتی انتظار می رود، ارائه می کند. گرایشهای کلیدی در آموزش حسابداری دولتی مطابق با تغییرات غالب در رهنمودهای عملی ارائه شده در طول سالها مورد بحث قرار گرفته است که کتب نویسندگان و دانشگاهیان را در حرکت پهلوی به پهلوی با این تغییرات به چالش کشیده است. این مقاله تعدادی از مدرسان آموزش حسابداری دولتی را معرفی می نماید که دستاوردهای مهمی را برای حسابداری دولتی و سیاست حسابرسی به ارمغان آورده اند و مدرسان کنونی را ترغیب به یافتن راههایی برای مشارکت در فرآیند تدوین خطمشی ها می نماید. در نهایت، مقاله چشم انداز آتی را برای آموزش حسابداری دولتی مورد بحث قرار می دهد و به این نتیجه می رسد که

مدرسان آموزش حسابداری دولتی برای کمک به دستیابی پیشنهادات اخیر منتشر شده توسط کمیسیون پسوی، به خوبی موضع گرفته‌اند.

الفکی (۲۰۱۴) معتقد است که وجود استانداردهای حسابداری آموزشی ضروری است که با ارائه دستورالعمل‌های عمومی می‌تواند راهنمای آموزش حسابداری باشد.

دیانا گاوریا و همکاران (۲۰۱۵) پژوهشی با عنوان «بازتاب‌ها در مورد استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش حسابداری» بیان نمودند که آموزش علوم حسابداری نیاز به روش‌های جایگزین نوآورانه‌ای دارند که امکان پویایی بیشتر در فرآیند یادگیری دانشجویان و تقویت استقلال آنها به منظور بهبود درک بیشتر و مالکیت موضوعات حسابداری پوشش داده شده در کلاس را بدهد. بدین معنا که، استفاده از ICT برای مقاصد آموزشی، به عنوان یک جایگزین پویا و تعاملی قرار گرفته است که امکان استفاده از دانش را داده و بازخورد فرآیند یادگیری را تقویت می‌کند. هدف این مقاله بازتاب استفاده از ICT در آموزش حسابداری، به عنوان یک استراتژی برای بهبود فرآیندهای آموزشی و یادگیری در دانشجویان دپارتمان مالی موسسه متروپولیتن فناوری مدلین می‌باشد.

ایلدیکو اربان^۱ و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان «چالش‌های آینده‌ی آموزش حسابداری در دانشگاه دمبرسون» به بررسی این موضوع پرداختند که نظام آموزشی چگونه می‌تواند تغییرات گسترده در سطح جهانی را تحت تاثیر قرار دهد و اینکه جریان اصلی در آموزش حسابداری چه می‌تواند باشد. در این پژوهش عنوان شد موسسه‌ی مالی و حسابداری دانشگاه دمبرسون با برخی از چالش‌های آموزشی مانند ارائه‌ی SAP، رهبری جهانی نظام حسابداری مبتنی بر IT، و IFRS (استانداردهای گزارش مالی بین‌المللی) در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد و نیز با به کارگیری این سیستم‌ها در روند تصمیم‌گیری مدیریتی و مدیریت حسابداری مواجه است. برای اینکه رهبران تجاری بتوانند تصمیم‌های مناسب و سریع اقتصادی بگیرند بسیار ضروری است که یک سیستم اقتصادی عملکرد خوبی داشته باشد تا به اطلاعات دسترسی داشته باشد. هدف ما این است که دانشگاه بتواند روش‌های جدید و عملی دانش را آموزش داده و نقش رهبری آموزشی را در منطقه‌ی شرح مجارستان حفظ کند.

صالح (۲۰۱۷) در پژوهشی به بررسی اهمیت توسعه آموزش حسابداری در پرتو تحولات بین المللی استانداردهای گزارش دهی مالی و نقش آن در آزادکردن خدمات حسابداری در کشورهای عربی پرداخت. نتایج نشان داد که کشورهای عربی هنوز هم دچار کمبود شخص حسابدار واجد شرایط نمایندگی، مانع عمده ای برای چالش های آزدسازی خدمات حسابداری در کشورهای عربی می باشد.

از دیگر مطالعات انجام شده در موضوع چالش های موجود در آموزش حسابداری در دانشگاه های عراق میتوان به مطالعات بوفارس (۲۰۰۷)، زریقات (۲۰۱۵)، آل راشد (۲۰۱۵) در که در دانشگاه های عراق، عربستان، لیبیا، قطر، کویت، امارت و عمان نام برد.

همچنین مطالعات الرحاحله در سال ۲۰۰۶، الجلیلی و ذنون (۲۰۰۹)، الزعبی (۲۰۱۳)، الحایک و الخصاونه (۲۰۱۳)، خداهش و محمود (۲۰۱۳)، الساواکلا و عبیدات (۲۰۱۴) و مطالعات اخیر خداهش و القواسمی در سال ۲۰۱۵ به طور خاص بر شیوه و ارزش های اخلاقی متمرکز بوده و معتقدند که این آموزش ها باید در برنامه درسی حسابداری دانشگاه ها گنجانده شود.

در این مقاله، یک روش تدریس با ابزار مجازی از طریق یک رابط مجازی از فرمولاسیون حسابداری ارائه شده است. این مقاله، دارای یک هدف آموزشی با ارائه یک ابزار مفهومی و عملی برای تفسیر و آنالیز حسابداری و مباحث مالی در سطح سازمانی می باشد. مشاهده شده است که تعامل بین منطق گراف حسابداری و منطق درک پویا، فرآیندهای آموزش و یادگیری در رشته های حسابداری و امور مالی را تسهیل می دهد. این مورد در انگیزه ی بیشتر و درک معادلات ریاضی در حوزه ی مالی منعکس شده است که به منظور آزمون دانش آموخته در کلاس درس به کار گرفته خواهد شد.

۲-۵- خلاصه فصل

ی ر این فصل مطالبی در خصوص شیوه های آموزش دانشگاهی، آموزش حسابداری در عراق ارائه گردید و همچنین تحقیقات قبلی در خصوص فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری ارائه کردید. در فصل بعد به روش تحقیق بیان می گردد.

فصل سوم:

روش تحقیق

۳-۱- مقدمه

در این فصل با استفاده از چارچوب نظری و روش های بکارگرفته شده در پژوهشی های قبلی، روش مناسب جهت آزمون فرضیه های پژوهش بیان می شود. ابتدا نوع پژوهش، جامعه آماری، شیوه گزینش نمونه آماری، روش جمع آوری داده ها و سپس شیوه آزمون فرضیه ها ذکر خواهد شد.

۳-۲- نوع پژوهش

به طور کلی نوع پژوهش براساس معیارها و مبانی مختلفی نظیر هدف، ماهیت و روش دسته بندی می-شوند (حافظ نیا، ۱۳۸۷). با توجه به مطالب ذکر شده در فصل های قبل، هدف اصلی تحقیق حاضر شناسایی فاصله انتظاراتی موجود بین آموزش و عمل حسابداری در کشور عراق و تعیین موارد و موضوعات مختلف آن می باشد. متدولوژی انجام این تحقیق توصیفی - پیمایشی است و برای جمع آوری داده ها از پرسش نامه کتبی محقق ساخته استفاده شده است.

۳-۳- جامعه مورد تحقیق

جامعه آماری عبارتست از مجموعه افراد یا واحدهایی که دارای حداقل یک صفت مشترک باشند. بطور معمول در هر تحقیق جامعه مورد بررسی یک جامعه آماری است که محقق مایل است درباره صفت متغیر واحدهای آن به مطالعه بپردازد (سرمد و دیگران، ۱۳۸۷). جامعه مورد مطالعه این پژوهش را حسابرسان شاغل دیوان محاسبات عراق می باشد که شرط زیر را داشته باشند:

در سال ۱۳۹۶ شمسی که این پژوهش انجام شده، در دیوان محاسبات عراق مشغول به خدمت باشند. با توجه به این محدودیت ها، جامعه تحقیق شامل ۳۰۰ نفر می باشد.

۳-۴- نمونه تحقیق و روش نمونه گیری

نمونه عبارتست از زیر مجموعه ای از جمعیتی که پژوهشگر مایل است نتایج را به آنها تعمیم دهد (خویی نژاد، ۱۳۸۳). یکی از مسایل مهم در تحقیقات میدانی، انتخاب حجم نمونه است، زیرا چنانچه حجم نمونه را زیاد از حد انتخاب کنیم، متضمن کار زیاد و هزینه های فوق العاده است و اگر حجم نمونه کمتر از حد معین باشد، تحقیق بازدهی مطلوبی نداشته و نتیجه حاصله نادرست و غیرقابل تعمیم

برای آن جامعه است و اطلاعات جامعی از آن حاصل نمی شود (حافظ نیا، ۱۳۸۰). روش نمونه گیری در این تحقیق، نمونه گیری تصادفی می باشد و برای تعیین حداقل حجم نمونه، از نرم افزار PASS استفاده شد. تعداد حداقل نمونه برای آزمون t با واریانس نامشخص، با سطح اطمینان ۹۵٪ و کران خطای کمتر از ۱۰٪ برابر با ۱۷۱ مشاهده می باشد. به علت امکان وجود ریزش تعداد ۲۰۰ پرسش نامه توزیع گردید که پس از توزیع این تعداد، ۱۸۰ پرسش نامه برگشت داده شد که همگی آن ها قابل استفاده بود.

۳-۵- روش گردآوری اطلاعات

جهت انجام این پژوهش از پرسش نامه محقق ساخته استفاده شده است. پرسش نامه طراحی شده جهت انجام این تحقیق شامل شش گروه سوال می باشد. گروه اول سوالات مربوط به اطلاعات جمعیت شناختی است و در گروه دوم تا ششم، سوالاتی مربوط به آموزش حسابداری مالی، حسابداری صنعتی، حسابداری مالیاتی، حسابرسی و حسابداری دولتی مطرح شده است. در هر یک از گروه سوالات دوم تا سوم، از پاسخ دهندگان درخواست می شود تا هم میزان تأمین نیاز آموزشی حرفه توسط دانشگاه و هم میزان اهمیت مشخص نمایند.

۳-۶- طراحی پرسشنامه

از آنجایی که در تحقیقات قبلی پرسشنامه استاندارد شده ای جهت پاسخ به سوالات تحقیق وجود نداشت، لذا پرسشنامه ای متناسب با نیاز اطلاعاتی جهت پاسخگویی به سوالات تحقیق. مطابق با مبانی نظری تحقیق طراحی گردید. هدف بر آن بود که با تهیه پرسشنامه ای جامع و کامل بتوان داده های مورد نیاز پژوهش حاضر را با درجه بالایی از اعتماد و روایی به دست آورد. این پرسشنامه در دو بخش طراحی شده. بخش اول شامل: سوالاتی در مورد ویژگی های جمعیت شناختی پاسخگو (شامل سن، تاهل، جنسیت، مدرک تحصیلی، رشته تحصیلی، سوابق و محل خدمت) می باشد. بخش دوم پرسشنامه شامل ۵۴ گزاره می باشد که بر گرفته از مبانی نظری تحقیق و شامل بخش حسابداری مالی، حسابداری صنعتی، حسابداری مالیاتی، حسابرسی و حسابداری دولتی است در این پنج بخش از پاسخگویان خواسته شده است که برای تعیین درجه اهمیت هر گزاره و میزان تأمین نیاز های حرفه توسط دانشگاه. یکی از گزینه های "خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد" را انتخاب نماید.

۳-۷- روایی پرسشنامه

روایی از واژه روا به معنای جایز و درست گرفته شده است و روایی به معنای صحیح و درست بودن است. مقصود از روایی آن است که وسیله اندازه گیری بتوانی خصیصه مورد نظر را اندازه بگیرد. به بیان دیگر. وقتی اندازه گیری از اعتبار و روایی لازم برخوردار است که همه متغیر های تاثیر گذار در مدل مورد توجه قرار گیرد. منظور از روایی این است که سوالات و محتوای مندرج در ابزار گردآوری اطلاعات دقیقاً همان چیزی را بسنجد که مورد مطالعه است (بیکر: ۱۳۸۶؛ حافظ: ۱۳۸۹) بدین معنی که داده های گردآوری شده مازاد بر نیاز تحقیق و یا ناکافی نبوده و به گونه ای باشد که بتواند عین واقعیت را به خوبی نشان دهد (حافظ نیا: ۱۳۸۹) موضوع روایی از آن جهت اهمیت دارد که اندازه گیری های نامناسب و نا کافی می تواند هر پژوهش را بی ارزش نماید. روایی تحقیق میزان سازگاری پرسشنامه را با اهداف نشان می دهد. جهت سنجش روایی پرسشنامه تحقیق حاضر از "روایی صوری" استفاده گردید. این نوع روایی از طریق مراجعه به اساتید و کارشناسان متخصص بدست می آید. پرسشنامه اولیه طراحی گردید و پس از آن جهت تامین روایی پرسشنامه به اساتید و حسابرسان مراجعه شد و با بررسی مجدد سوالات اشکالات موجود رفع گردید. در نهایت پرسشنامه نهایی پس از تهیه و تنظیم به تایید استیادراهنما و مشاور رسید.

۳-۸- پایایی پرسشنامه

تردیدی نیست که هر چه ابزار مورد استفاده در مطالعه توانایی و قابلیت بیشتری در جمع آوری داده ها داشته باشد از ضمانت بالاتری برخوردار بوده و استفاده داده های جامعه از آن با قابلیت اتکا بیشتری همراه خواهد بود و از این رو کسب اطمینان از توانایی و صحت ابزار از اهمیت فراوانی برخوردار است. و پایایی عبارت است از میزان همسانی نتایج سنجش مکرر (بیکر: ۱۳۸۶) به عبارت دیگر پایایی یا اعتبار به دقت و اعتماد پذیری نیز تعبیر می شود. معین می کند یک ابزار اندازه گیری تا چه حد میزان سازگاری مفهوم مورد نظر را اندازه می گیرد هدف و منظور از پایایی پرسشنامه این است که چنانچه این تحقیق توسط فرد دیگری یا توسط همان محقق در زمان و مکان های مختلف دوباره انجام شود به نتایج مشابهی دست یابد در این پژوهش از روش الفای کرونباخ که در بیشتر پژوهش ها مبنای سنجش پایایی قرار می گیرد. استفاده شده است بدیهی است در صورت پایین بودن مقدار این آماره بایستی

بررسی شود که با حذف کدام پرسش ها مقدار آن را می توان افزایش داد (مومنی وفعال قیومی ۱۳۹۰) ضریب آلفای کرونباخ عددی بین صفر ویک است. مقادیر آلفای کمتر از ۰.۶ نشان دهنده پایایی ضعیف است. آلفای کرونباخ بین ۰.۶ تا ۰.۸ نشان دهنده آلفای نسبتا خوب و آلفای بالاتر از ۰.۸ نشان از پایایی خوب ابزار دارد (سکاران ۱۳۸۷) نتایج پایایی مربوط به هر طبقه در جدول ۳-۲ آورده شده که نشان از پایایی بالای ابزار تحقیق دارد.

جدول ۳-۲. نتایج بررسی پایایی پرسشنامه

آلفای کرونباخ		تعداد سوالات	گروه سوالات
درجه اهمیت	میزان تأمین نیازهای حرفه توسط دانشگاه		
۰,۸۸۹	۰,۹۱۴	۳۵	حسابداری مالی
۰,۶۴۱	۰,۸۶۳	۶	حسابداری صنعتی
۰,۶۰۸	۰,۸۶۵	۳	حسابداری مالیاتی
۰,۶۸۷	۰,۸۵۵	۵	حسابرسی
۰,۵۹۱	۰,۷۹۲	۵	حسابداری دولتی

۳-۹- روش آزمون فرضیه های تحقیق

با توجه به اینکه این تحقیق به دنبال یافتن فاصله نتظارات در آموزش حسابداری می باشد، بدین منظور هر پرسش نامه دارای دو بعد می باشد. یک بعد مربوط به درجه -اهمیت و بعد دیگر میزان تأمین نیازهای حرفه توسط دانشگاه می باشد. برای تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه های تحقیق از آزمون t-استیودنت تک نمونه ای در نرم افزار SPSS استفاده می شود.

۳-۱۰- خلاصه فصل

در این فصل ابتدا مطالبی در رابطه با نوع پژوهش بیان شد. سپس به بررسی جامعه آماری و انتخاب نمونه آماری پرداخته شد و ضمن بررسی پایایی و روایی پرسش نامه تحقیق، روش آزمون فرضیه های تحقیق نیز بیان گردید. در فصل بعدی این پژوهش به تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه های تحقیق، پرداخته می شود.

فصل چهارم

تجزیه و تحلیل

داده‌های تحقیق

۴-۱. مقدمه

در این فصل نتایج حاصل از تحلیل آماری داده های تحقیق ارائه می گردد. بدین منظور در ابتدا اطلاعات عمومی پاسخ دهندگان به پرسش نامه ها (اطلاعات جمعیت شناسی) گزارش شده و سپس نتایج آزمون های آماری فرضیه های تحقیق ارائه می شود. با توجه به مطالب ذکر شده در فصل های قبل، هدف اصلی تحقیق حاضر بررسی فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری در کشور عراق می باشد. متدولوژی انجام این تحقیق توصیفی - پیمایشی است و برای جمع آوری داده ها از پرسش نامه کتبی استفاده شده است.

۴-۲. یافته های تحقیق

پرسش نامه ای طراحی شده جهت انجام این تحقیق شامل شش گروه سوال می باشد. گروه اول سوالات مربوط به اطلاعات جمعیت شناختی. در گروه دوم تا ششم، سوالاتی مربوط به آموزش حسابداری مالی، حسابداری صنعتی، حسابداری مالیاتی، حسابرسی و حسابداری دولتی مطرح شده است. در هر یک از گروه سوالات دوم تا سوم، از پاسخ دهندگان درخواست می شود تا هم میزان تأمین نیاز آموزشی حرفه توسط دانشگاه و هم میزان اهمیت که به نوعی سطح مورد انتظار می باشد را مشخص نمایند.

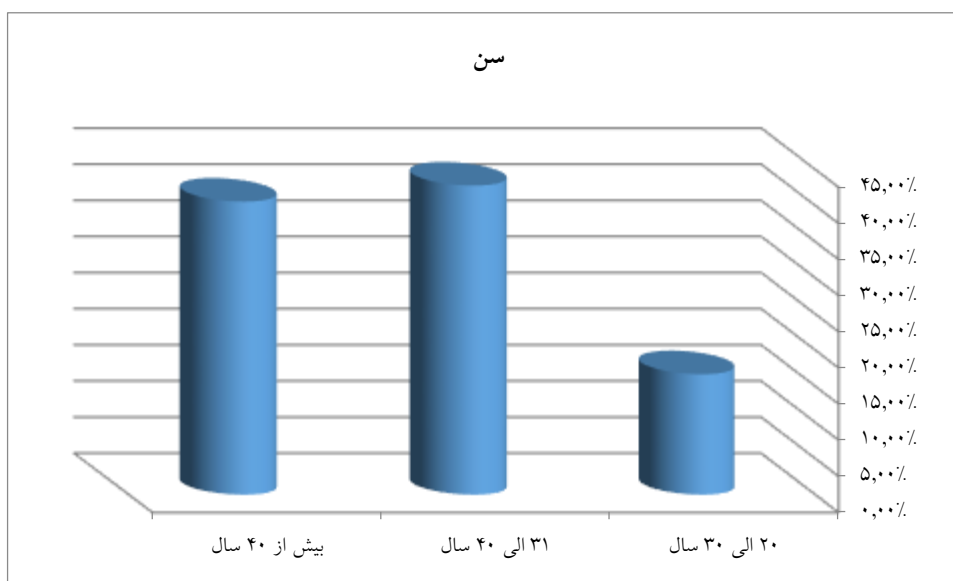
۴-۲-۱. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق

اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به پاسخ دهندگان بر اساس سن در نگاره ۴-۱ و نمودار ۴-۱ ارائه شده است.

نگاره ۴-۱. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس سن

سن	تعداد	درصد کل	درصد تجمعی
۲۰ الی ۳۰ سال	۳۰	٪۱۶,۶۷	٪۱۶,۶۷
۳۱ الی ۴۰ سال	۷۷	٪۴۲,۷۸	٪۵۹,۴۵
بیش از ۴۰ سال	۷۳	٪۴۰,۵۵	٪۱۰۰,۰۰
جمع	۱۸۰	٪۱۰۰	---

نمودار ۴-۱. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس سن

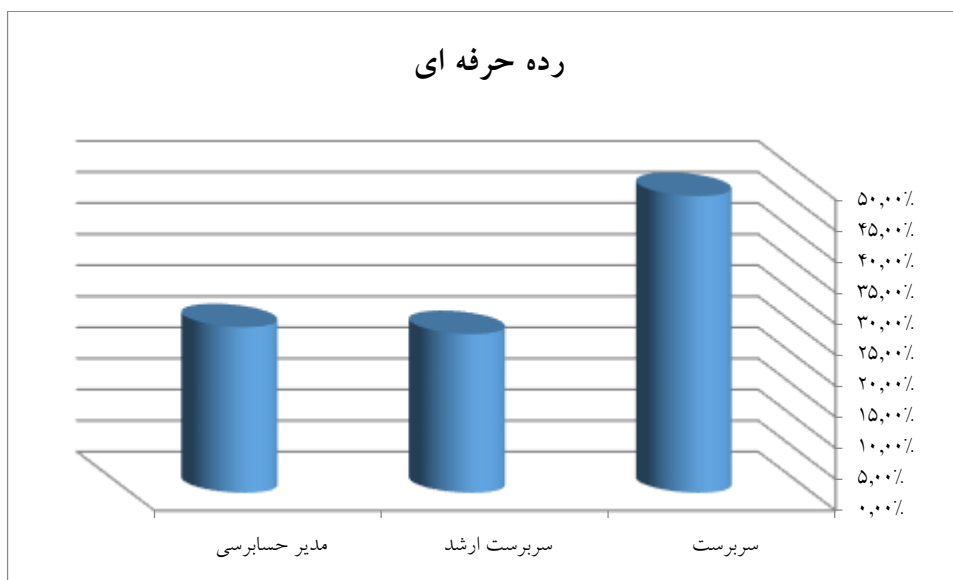

همان طور که مشاهده می شود، بیش از ۴۲٪ از پاسخ دهندگان به سوالات تحقیق را افراد در رده سنی ۳۱ ال ۴۰ سال تشکیل می دهند و افراد بین ۲۰ الی ۳۰ سال سهمی در حدود ۱۷٪ دارند. همچنین افراد دارای سن بیش از ۳۰ سال، تقریباً بیش از ۸۰٪ از جمعیت پاسخ دهندگان را تشکیل می دهند. اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به پاسخ دهندگان بر اساس رده حرفه ای در نگاره ۴-۲ و نمودار ۴-۲ ارائه شده است.

نگاره ۴-۲. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس رده حرفه ای

درصد تجمعی	درصد کل	تعداد	رده حسابرسی
۲۶,۶۷٪	۲۶,۶۷٪	۴۸	مدیر حسابرسی
۵۲,۲۲٪	۲۵,۵۶٪	۴۶	سرپرست ارشد
۱۰۰٪	۴۷,۷۸٪	۴۸	سرپرست
---	۱۰۰	۱۸۰	جمع

نمودار ۲-۴. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس رده حرفه ای

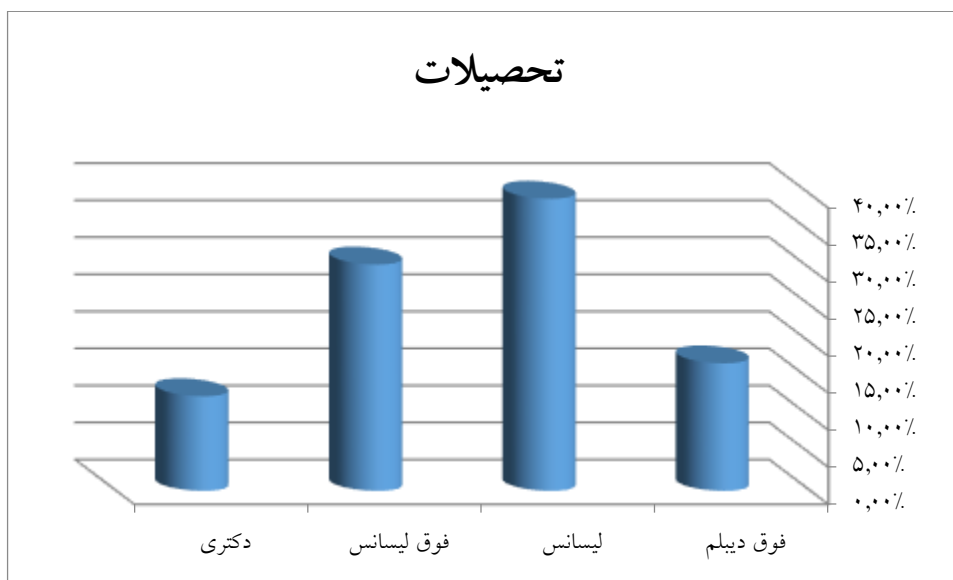
با توجه به اطلاعات ارائه شده مشاهده می شود که سرپرستان بیشترین سهم از پاسخ دهندگان را دارند که حدود ۴۸٪ می باشد و در رتبه بعد نیز سرپرستان ارشد با داشتن سهمی مشابه با مدیران و در حدود ۲۶٪ در رده های بعدی قرار دارند.

اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به پاسخ دهندگان بر اساس تحصیلات در نگاره ۳-۴ و نمودار ۳-۴ ارائه شده است.

نگاره ۳-۴. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس تحصیلات

مدرک تحصیلی	تعداد	درصد کل	درصد تجمعی
فوق دیپلم	۳۱	٪۱۷,۲۲	٪۱۷,۲۲
لیسانس	۷۱	٪۳۹,۴۴	٪۵۶,۶۷
فوق لیسانس	۵۵	٪۳۰,۵۶	٪۸۷,۲۲
دکتری	۲۳	٪۱۲,۷۸	٪۱۰۰,۰۰
جمع	۱۸۰	۱۰۰	---

نمودار ۳-۴. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس مدرک تحصیلی

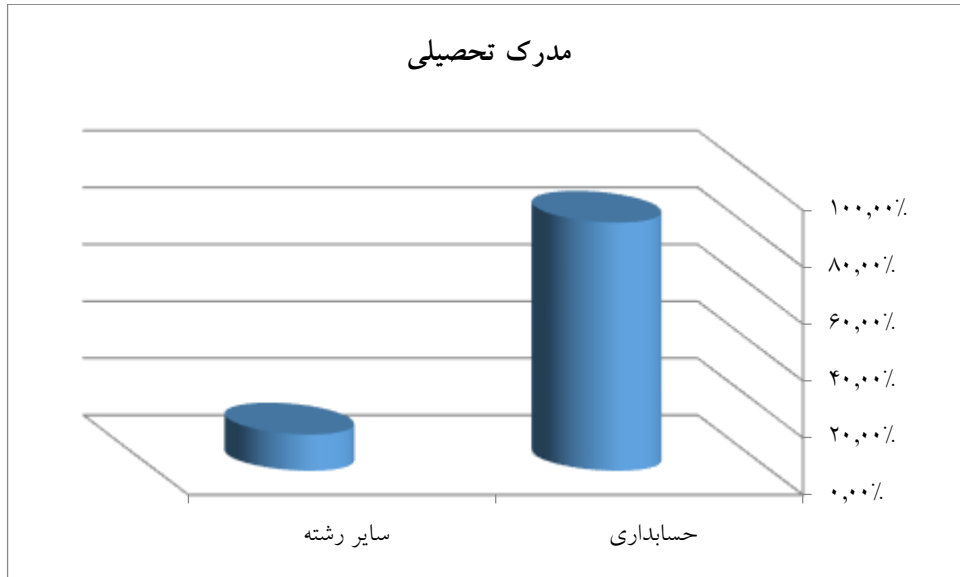
با توجه به اطلاعات ارائه شده مشاهده می شود که نزدیک به ۴۰٪ از پاسخ دهندگان دارای مدرک تحصیلی کارشناسی هستند و بیش از ۳۰٪ نیز دارای مدرک کارشناسی ارشد.

اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به پاسخ دهندگان بر اساس رشته تحصیلی در نگاره ۴-۴ و نمودار ۳-۴ ارائه شده است.

نگاره ۴-۴. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس رشته تحصیلی

رشته تحصیلی	تعداد	درصد کل	درصد تجمعی
حسابداری	۱۵۷	۸۷,۲۲٪	۸۷,۲۲٪
سایر	۲۳	۱۲,۷۸٪	۱۰۰,۰۰٪
جمع	۱۸۰	۱۰۰	---

نمودار ۴-۳. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس رشته تحصیلی

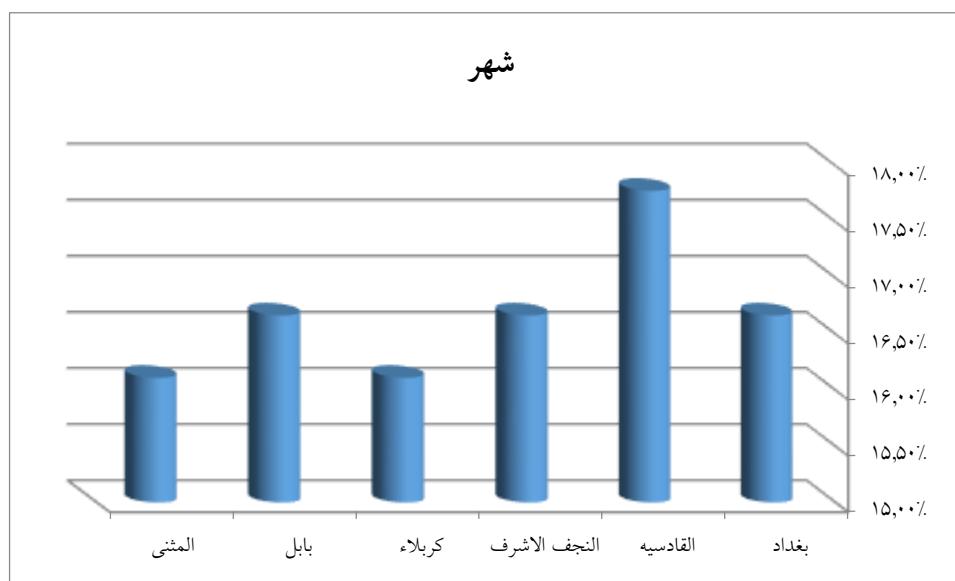
همان طور که مشاهده می شود بیش از ۸۷٪ از پاسخ دهندگان دارای رشته تحصیلی حسابداری هستند و سهم افرادی که دارای رشته های غیر مرتبط با حسابداری هستند کمتر از ۱۳٪ می باشد.

اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به پاسخ دهندگان بر اساس شهر محل اقامت در نگاره ۴-۵ و نمودار ۴-۵ ارائه شده است.

نگاره ۴-۵. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس شهر محل اقامت

شهر	تعداد	درصد کل	درصد تجمعی
بغداد	۳۰	۱۶,۶۷٪	۱۶,۶۷٪
القادسیه	۳۲	۱۷,۷۸٪	۳۴,۴۴٪
النجف الاشرف	۳۰	۱۶,۶۷٪	۵۱,۱۱٪
کربلاء	۲۹	۱۶,۱۱٪	۶۷,۲۲٪
بابل	۳۰	۱۶,۶۷٪	۸۳,۸۹٪
المثنی	۲۹	۱۶,۱۱٪	۱۰۰,۰۰٪
جمع	۱۸۰	۱۰۰	---

نمودار ۴-۵. اطلاعات جمعیت شناختی تحقیق بر اساس شهر محل اقامت

با توجه به اطلاعات فوق مشاهده می شود که توزیع پاسخ دهندگان در تمامی شهرها تقریباً یکنواخت بوده و شهر قادسیه بیشترین تعداد پاسخ دهنده را داشته است.

۴-۲-۲. نتایج حاصل از آزمون فرضیه های تحقیق

به منظور پاسخ به سوالات تحقیق از آزمون t -استیودنت و نرم افزار SPSS استفاده شده است. به بیان دیگر در این آزمون مشخص می شود که میزان فاصله انتظارات در هر یک از سطوح که در پرسش نامه مطرح شده از صفر فاصله معناداری دارد یا خیر. همچنین با توجه به اهمیت موضوع، سطح اطمینان ۹۵٪ در نظر گرفته شده است. فرضیه آماری تحقیق به شرح زیر است:

تأمین نیازهای حرفه توسط دانشگاه در حد متوسط است و فاصله انتظاراتی وجود دارد : $H_0: \mu=3$

تأمین نیازهای حرفه توسط دانشگاه بیش از حد متوسط است و فاصله انتظاراتی وجود : $H_1: \mu>3$

ندارد

نتایج حاصل از آزمون فرضیه اصلی تحقیق به شرح نگاره ۴-۶ زیر است.

نگاره ۴-۶. نتایج حاصل از آزمون فرضیه اصلی تحقیق

شرح	میانگین	انحراف معیار	آماره t	p-مقدار
میانگین تأمین نیازهای حرفه توسط دانشگاه	۳,۸۹۰	۱,۰۱۸	۸۶,۲۱۲	۰,۰۰۰

با توجه به نتایج نگاره ۴-۶، از آن جایی که مقدار میانگین بیش از متوسط (یعنی عدد ۳) می باشد و همچنین p-مقدار نیز کمتر از ۰,۰۵ می باشد، در نتیجه فرضیه تحقیق پذیرفته نمی شود. به این معنی که در کل فاصله انتظاراتی معنی داری در آموزش حسابداری در عراق وجود ندارد.

سایر یافته های تحقیق و آزمون های اضافی

در این بخش نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل فاصله انتظارات در قالب تأمین نیازهای حرفه توسط دانشگاه در آموزش هر یک از بخش ها ارائه در نگاره ۴-۷ ارائه شده است.

نگاره ۴-۷. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل فاصله انتظارات آموزش در بخش های مختلف

شرح	میانگین	انحراف معیار	آماره t	p-مقدار
حسابداری مالی	۳,۸۲۳	۰,۵۴۳	۲۰,۳۵۷	۰,۰۰۰
حسابداری صنعتی	۳,۸۴۶	۰,۶۴۴	۱۷,۶۲۳	۰,۰۰۰
حسابداری مالیاتی	۴,۰۹۸	۰,۸۴۶	۱۷,۴۱۲	۰,۰۰۰
حسابرسی	۴,۰۹۲	۰,۶۹۹	۲۰,۹۵۳	۰,۰۰۰
حسابداری دولتی	۴,۰۸۶	۰,۵۶۵	۲۵,۸۰۰	۰,۰۰۰

با توجه به نتایج نگاره ۴-۷ از آن جایی که مقدار میانگین برای تمامی بخش های مختلف آموزش بیش از متوسط (یعنی عدد ۳) می باشد و همچنین p -مقدار نیز کمتر از ۰,۰۵ می باشد، می توان نتیجه گرفت که در بخش های مختلف نیز فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری وجود ندارد.

۴-۲-۳. بررسی میزان اهمیت مواد آموزشی

در این بخش به بررسی میزان اهمیت هر کدام از موارد آموزشی در کشور عراق پرداخته می شود. مشابه با بخش قبل، این قسمت در پنج سطح آموزش حسابداری مالی، حسابداری صنعتی، حسابداری مالیاتی، حسابرسی و حسابداری دولتی بررسی می گردد.

بررسی میزان اهمیت آموزش حسابداری مالی

نتایج حاصل از بررسی میزان اهمیت مفاد آموزشی حسابداری مالی به شرح نگاره ۴-۸ می باشد.

نگاره ۴-۸. میزان اهمیت مفاد آموزشی

شرح	میانگین	انحراف معیار	آماره t	p -مقدار
حسابداری مالی	۳,۸۶۰	۰,۳۰۸	۳۷,۴۰۴	۰,۰۰۰
حسابداری صنعتی	۳,۹۲۶	۰,۳۷۳	۳۳,۳۴۴	۰,۰۰۰
حسابداری مالیاتی	۴,۰۱۳	۰,۵۱۷	۲۶,۲۸۳	۰,۰۰۰
حسابرسی	۴,۱۴۶	۰,۴۴۷	۳۴,۳۵۴	۰,۰۰۰
حسابداری دولتی	۴,۱۱۶	۰,۳۷۷	۳۹,۷۰۳	۰,۰۰۰

با توجه به نتایج نگاره ۴-۸، از آن جایی که میانگین تمامی مفاد آموزشی بیش از حد متوسط، آماره t بیشتر از عدد ۲ و به تبع آن نیز p -مقدار کمتر از ۰,۰۵ می باشد، می توان نتیجه گرفت که از نظر پاسخ دهندگان تمامی مفاد آموزشی دارای اهمیت می باشند.

رتبه بندی درجه اهمیت در آموزش

در این بخش با استفاده از آزمون ناپارامتری رتبه بندی فریدمن، درجه اهمیت هر یک از سرفصل های آموزشی در نگاره ۴-۹ ارائه شده است.

نگاره ۴-۹. رتبه بندی میزان اهمیت مفاد آموزشی

رتبه	سرفصل	مقدار آماره
۱	حسابرسی	۳,۷۳
۲	حسابداری دولتی	۳,۴۸
۳	حسابداری مالیاتی	۳,۰۳
۴	حسابداری صنعتی	۲,۶۳
۵	حسابداری مالی	۲,۱۳
آماره کای-مربع	درجه آزادی	p-مقدار
۱۲۸,۱۹۸	۴	۰,۰۰۰

با توجه به نتایج نگاره ۴-۹ مشاهده می شود که سرفصل حسابرسی بیشترین درجه اهمیت را دارد در رتبه های بعد، حسابداری دولتی، حسابداری مالیاتی، حسابداری صنعتی و حسابداری مالی قرار دارند. از آن جایی که p-مقدار آماره کای-مربع کمتر از ۰,۰۵ است، می توان نتیجه گرفت که تفاوت در اهمیت هر کدام از موارد فوق، دارای اختلاف معناداری است. با توجه به اینکه جامعه آماری این تحقیق شامل حسابرسان بوده است، می توان نتیجه گرفت این امر دلیل اصلی در خصوص با اهمیت بودن سرفصل حسابرسی می باشد.

در نگاره ۴-۱۰ نیز با استفاده از آزمون رتبه بندی فریدمن، در هر یک از سرفصل های آموزشی با اهمیت ترین و کم اهمیت ترین مفاد آموزشی در سطح گویه ها ارائه شده است.

نگاره ۴-۱۰. با اهمیت ترین و کم اهمیت ترین گویه در سرفصل های آموزشی

کم اهمیت ترین	با اهمیت ترین	سرفصل
حسابداری مرتبط با سهام	عملیات حسابداری مربوط به هزینه ها	حسابداری مالی
سیستم هزینه یابی مرحله ای	سیستم هزینه یابی واقعی	حسابداری صنعتی
حسابداری مالیات بر حقوق	حسابداری مالیات بردرآمد و مشاغل	حسابداری مالیاتی
آیین رفتار حرفه ای	گزارشگری	حسابرسی
استانداردهای بخش دولتی	ثبت های مالی	حسابداری دولتی

۴-۳. خلاصه فصل

در این فصل از تحقیق، ابتدا به توصیف متغیرهای جمعیت شناختی پرداخته شد و سپس تلاش شد تا از طریق انجام آزمون های آماری مناسب، فرضیه های تحقیق مورد آزمون قرار گیرد. در این راستا پس از بررسی پایایی پرسش نامه از طریق آماره آلفای کرون باخ، تجزیه و تحلیل مربوط به آزمون t مستقل تک نمونه و همچنین t مستقل برای سوالات تحقیق بررسی گردید و از اعتبار روش تجزیه و تحلیل برای آزمون فرضیه های تحقیق اطمینان حاصل شد.

فصل پنجم:

نتیجہ گیری

و شہادت

۵-۱. مقدمه

رسالت اصلی دانشگاه در هر کشور تربیت و آماده سازی نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز مشاغل مختلف بازار کار می باشد و برای این منظور آن ها باید در مرحله نخست نیازهای تخصص بازار کار حوزه فعالیت خود را شناسایی کرده و در مرحله بعد با برنامه ریزی صحیح و حساب شده اقدام به هدایت دانشجویان جهت فراگیری تخصص مورد نیاز بازار های مذکور را نمایند. متأسفانه در اغلب موارد آموزش های دانشگاهی یا فاصله گرفتن از نیاز های واقعی بازار کارا نتوانسته به رسالت آموزشی خود جامعه عمل بپوشاند. هدف این تحقیق بررسی فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری در پنج بخش حسابداری مالی، حسابداری صنعتی، حسابداری مالیاتی، حسابرسی، حسابداری دولتی می باشد. در فصول گذشته، کلیات موضوع تحقیق، مبانی نظری تئوریک و ادبیات موضوع تحقیق، متدولوژی و روش تحقیق، بررسی یافته ها و تجزیه و تحلیل آن ها به تفصیل مورد بحث قرار گرفت. در این فصل به نتیجه گیری و تحلیل نتایج و همچنین ارائه پیشنهاداتی برای تحقیقات آتی پرداخته می شود.

۵-۲. نتایج تحقیق

به طور کلی نتایج تحقیق نشان می دهند که فاصله انتظاراتی معنی داری در کل آموزش حسابداری در عراق وجود ندارد. همچنین، نتایج آزمون های اضافی حاکی از آن بود که از نظر پاسخ دهندگان فاصله انتظاراتی معناداری در آموزش حسابداری مالی در عراق وجود ندارد. به این معنی که بین آنچه که در دانشگاه ها ارائه می شود با نیاز حرفه تفاوت معناداری وجود ندارد. این نتایج با نتایج پژوهش های پژوهش های براون و جونز^۱ (۲۰۱۱)، پورحیدری و ابوسعیدی (۲۰۱۱)، اصغری و همکاران (۱۳۹۴) همسویی دارد.

به علاوه نتایج حاکی از آن بود که از نظر پاسخ دهندگان فاصله انتظاراتی معنی داری در آموزش حسابداری صنعتی در عراق وجود ندارد. و این نتایج پژوهش های ستایش و منصور (۱۳۹۱)، مجتهدزاده و همکاران (۱۳۸۹)، داگلاس و همکاران (۲۰۱۰)، مطابقت ندارد و با تحقیقات مطابقت دارد. تغییرات محیط تجاری از جمله رشد سریع فناوری ایجاب می کند که فارغ التحصیلان حسابداری از دانش و مهارت مورد نیاز برای پاسخگویی به انتظارات در حال تغییر به ویژه در بخش صنعت، برخوردار

باشند. با توجه به یافت مذکور می تواند نتیجه گرفت که آموزش حسابداری مالی در عراق مناسب با نیازهای حرفه می باشند.

همچنین، از نظر پاسخ دهندگان فاصله انتظاراتی معنی داری در آموزش حسابداری مالیاتی در عراق وجود ندارد. به این معنی که بین آنچه که در دانشگاه ها ارائه می شود با نیاز حرفه تفاوت معناداری وجود ندارد. این نتایج با یافته های پژوهش های حیدرپور و همکاران (۱۳۸۹)، زیوردار (۱۳۸۲)، و ادگارد^۱ (۲۰۱۱)، همخوانی ندارد.

همچنین نتایج حاکی از آن بود که از نظر پاسخ دهندگان فاصله انتظاراتی معنی داری در آموزش حسابداری در عراق وجود ندارد. این موضوع که حسابرسان از دانش آموزش و تجربه متفاوتی نسبت به همکاران حرفه ای دیگر خود برخوردارند چیز عجیبی نیست. در دنیا نیز برخی از موسسات حسابداری صرفاً در ارائه خدمات حسابداری به صنایع خاصی متبحر شده اند و آموزش های لازم در این خصوص را در برنامه کاری خود دارند. در تحقیق عرب مازار یزدی و همکاران (۱۳۸۶)، رهنمای رودپشتی و همکاران (۱۳۸۸)، بیان کردند که عدم کارایی تدریس در دانشگاه ها و همچنین عدم تطبیق دروس ارائه شده در دانشگاه با نیازهای جامعه منجمه حرفه حسابداری، از مهمترین عوامل افزایش فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری می باشد. با این حال این نوع فاصله انتظاراتی در عراق وجود ندارد.

از نظر پاسخ دهندگان فاصله انتظاراتی معنی داری در آموزش حسابداری دولتی در عراق نیز وجود ندارد. با نتایج پژوهش های باغومیان و رحیمی باغی (۱۳۹۱)، عرب حسن خانی (۱۳۹۲)، ستایش و منصوری (۱۳۹۰) و داگلاس^۲ و همکاران (۲۰۱۰)، مطابقت ندارد. حسابداری دولتی نظامی است که اطلاعات مالی مربوط به فعالیت های وزارتخانه ها و موسسات دولتی را به منظور تصمیم گیری صحیح مالی و کنترل برنامه های مصوب بودجه سالانه و منابع مالی مورد استفاده دولت، جمع آوری، طبقه بندی، تلخیص و گزارش می نماید. در این خصوص نیز آموزش دانشگاهی تامین کننده نیازهای حرفه ای می باشد. عدم وجود فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری در کشور عراق می تواند ناشی از عوامل مختلفی از جمله متناسب بودن آموزش های ارائه شده توسط دانشگاه ها با نیازهای حرفه ای، ارتباط نزدیک دانشگاه و حرفه و کاربردی بودن آموزش های مذکور باشد. همچنین این امر می تواند ناشی از

¹ Edgard

² Douglas

شرایط اقتصادی و سیاسی این کشور بوده که باعث شده به دلیل عدم توسعه اقتصادی و صنعتی کشور نیاز به آموزش مبانی نظری، تکنیک ها و روش های نوین حسابداری احساس نشود.

۳-۵- پیشنهادات کاربردی

با درک اهمیت آموزش مناسب نیروی انسانی به عنوان محور توسعه کشورها تلاش ها و فعالیت های زیادی جهت ارتقای کارآمدی آموزش های دانشگاهی جهت تربیت مناسب این سرمایه کشورها انجام شده و توجه ویژه ای را در سال های اخیر به خود جلب کرده است. متأسفانه در اغلب موارد آموزش های دانشگاهی با فاصله گرفتن از نیازهای واقعی بازار کار نتوانسته به رسالت آموزش خود جامعه عمل بپوشاند. بر مبنای نتایج حاصل از این تحقیق پیشنهادات زیر ارائه می شود:

- هرچند در حال حاضر فاصله انتظاری در آموزش حسابداری در عراق وجود ندارد ولی جهت آماده شدن دانشگاه ها و جامعه حرفه ای برای شرایط رونق اقتصادی سرمایه گذاری در حوزه آموزش حسابداری و بورسیه افراد جهت تحصیل در خارج از کشور (برای تربیت اساتید در رشته حسابداری) از جمله پیشنهاداتی است که دولت عراق باید اقدامات مرتبط با آن را آغاز نمایند.

۴-۵- پیشنهاد جهت تحقیق آتی

- بررسی دلایل عدم وجود فاصله انتظاراتی در آموزش حسابداری در دانشگاه های عراق.

۵-۵- محدودیت های تحقیق

- هر تحقیقی از ابتدای امر یعنی انتخاب موضوع تا مراحل اجرا، و تجزیه و تحلیل و نتیجه گیری دارای محدودیت هایی است. این تحقیق نیز دارای محدودیت زیر می باشد:

- این پژوهش با محدودیت های ذاتی پرسشنامه جهت جمع آوری داده مواجه بوده است. پرسشنامه نمی تواند نظرها و طرز فکر آزمودنی را به طور کامل اندازه گیری کند.

منابع و مأخذ

منايع عربي

١. بن عربيه ، سالم محمد (١٩٩٠) اهميه التمل بين البحث العلمي والمهنة والتعليم المحاسبي ، مجله البحوث الاقتصادية ، مركز الابحاث الاقتصادية، بنغازي ، ليبيا ، المجلد ٢ ، العدد ٢
٢. بن عربيه، سالم محمد. (١٩٩٠). أهميه التامل بين البحث العلمي و المهنة و التعليم المحاسبي. مجله البحوث الاقتصادية. مركز الأبحاث الاقتصادية، بنغازي، ليبيا، المجلد ٢، العدد ٢.
٣. بوفارس ، رنده (٢٠٠٧) . التعليم المحاسبي المهني. الواقع وسبل التطوير.ورقة منشورة في المؤتمر العلمي للتعليم المحاسبي ، اكاديمية الدراسات العليا ، طرابلس ، ليبيا .
٤. الجليلي ، مقداد ونون الاء(٢٠٠٩) استخدام معايير التعليم الدولي للمحاسبين المهنيين في تطوير المناهج المحاسبية للدراسات المحاسبية. مجله تنمية الرافدين. المجلد ٣٢ ، العدد ٩٩ ، ص ص ٣٣-١.
٥. الجليلي، مقداد وذنون آلاء (٢٠٠٩).استخدام معايير التعليم الدولي للمحاسبين المهنيين في تطوير المناهج المحاسبية لمرحلة البكالوريوس في العراق. مجلة تنمية الرافدين ، المجلد (٣٢)، العدد (٩٩) ، ص ص ٣٣-١ .
٦. جهاز الاشراف والتقويم العلمي ، اللجنة القطاعية للعلوم الاقتصادية والاداريه والمناهج المحاسبية المحدثه للعام الدراسي ٢٠٠٢.
٧. الحايك ، احمد والخصاونة ، عبدالهادي (٢٠١٣). مدى ملاءمة التعليم المحاسبي في الجامعات الخاصة لمتطلبات سوق العمل الاردني. مجلة دراسات - الجامعة الاردنية، المجلد رقم (٢)، العدد (٢)، ص ص ٧٩-٨٥ .
٨. خداش ، حسام الدين ، ونصار محمود (٢٠١٣)، " دور التعليم المحاسبي في ترسيخ الممارسات الاخلاقية لمهنة المحاسبة والتدقيق والحد من الفساد : دراسة تطبيقية على الجامعات الاردنية " ، المؤتمر العلمي المهني الدولي العاشر ، عمان ، الاردن.
٩. خداش ، حسام الدين والقواسمي ، حاتم (٢٠١٥).توافق مخرجات التعليم المحاسبي مع متطلبات الممارسة المهنية وفق حاجات السوق والمعايير الدولية للتعليم. بحث مقدم للملتقى السنوي التاسع لهيئة المحاسبة والمراجعة لدول مجلس التعاون لدول الخليج العربية ، المنامة - البحرين.

١٠. الديقانى ، عبد الله احمد يحيى، النظام التربوى - التعليمى مفهومه وطبيعته دوره ، مجله الفكر التربوى العربى ، تصدرها الامانه العامه لاتحاد التربوين العرب ، العدد الرابع ، السنه السابعه ، اليمن ١٩٩٩ ص ص ١١٧-١٣٦.
١١. الراشد ، وائل (١٩٩٨) بناء المهارات المهنيه فى التعليم المحاسبى ، المجله العربيه للمحاسبه ، المجلد ٢ ، العدد ١ .
١٢. الراشد، وائل ابراهيم، (٢٠١٥). تعليم المحاسبه والتكامل المهنى بدول مجلس التعاون الخليجى. الملتقى التاسع لهئيه المحاسبه والمراجعه لدول مجلس التعاون لدول الخليج العربيه للفترة ما بين ٦-٧ مايو ٢٠١٥ ، المنامه، مملكه البحرين.
١٣. الراحله ، محمد ياسين (٢٠٠٨). تقييم تدريس المحاسبه فى جامعه آل البيت ، مجله المناره ، المجلد (١٤)، العدد(١).
١٤. زريقات ، قاسم محمد (٢٠١٥). المهارات التى يتطلبها سوق العمل فى المملكه العربيه السعوديه من خريجى تخصص المحاسبه. المجله الاردنيه فى اداره الاعمال ، المجلد رقم (١١) ، العدد (١) ، ص ٢٢٧-٢٣٨.
١٥. الزعبي ، عبدالله محمد (٢٠١٣) . مقدره العمليه التعليميه فى الأقسام المحاسبيه فى الجامعات الأردنيه على تخريج كوادر محاسبيه مؤهله من وجهه نظر الخريجين.ورقه بحثيه غير منشوره، جامعه عجلون الوطنيه ، الاردن.
١٦. السعايده، منصور. (٢٠٠٠). التحديات المتعلقة بالتأهيل العلمى والتدريب العلمى وتمثل تلك التحديات بالاتى ، مجله مؤته للبحوث والىراسات ، جلد ١١، عدد٤، ٢٠٠٠
١٧. السقا ، زياد هاشم والحمدانى ، خليل ابراهيم (٢٠١٢) دور التعليم الالىكترونى فى زياده وكفاءه وفاعليه التعليم المحاسبى ، مجله اداء المؤسسات الجزائريه ، العدد ٢ .
١٨. الشجيرى محمد حويش ، الرواج المعرفى وانعكاسته فى المهنة والتعليم المحاسبى فى العراق ، اطروحه دكتوراه (غير منشوره) كليه الاداره والاقتصاد ، الجامعه المستنصريه،٢٠٠٤.
١٩. عبد الله بن صالح ، ٢٠١٧، جامعه حسيبه بن بو على بالشلف ، الجزائر ، كليه العلوم الاقصاديه والتجاريه ، أطروحه دكتورا
٢٠. عبيد سعد المطيرى ، مستقبل مهنة المحاسبه والمراجعه : تحديات وقضايا معاصره ، دار المريخ ، المملكه العربيه السعوديه ، ٢٠٠٤، ص ص :١٠٧-١٠٨

۲۱. الفکی، الفاتح الامیر (۲۰۱۴). تصور مقترح لتطبيق معايير التعليم المحاسبي ودورها في ضبط جودة مناهج المحاسبة في الجامعات السعودية. المجله العربيه لضمان جودة التعليم الجامعي، المجلد رقم (۷)، العدد (۱۶)، ص ص ۱۰۹-۱۳۸.

منابع فارسی

۱. اعتمادی، ح. و فخاری، ح. (۱۳۸۳). تبیین نیازها و اولویتهای تحقیقاتی حسابداری ارائه الگویی جهت همسویی تحقیقات، آموزش و عمل. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، سال یازدهم، ۳۸، ۳-۲۷.
۲. آقایی، م. ع.، موسی‌زاده، ن. ا.، جهان‌آرا، ت. (۱۳۹۰). نقش آموزش حسابرسی در فاصله انتظارات بین حساب‌رسان و استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی. پژوهشهای حسابداری مالی و حسابرسی، ۳(۱۰)، ۴۷-۷۰.
۳. بستانیان، ج. (۱۳۸۷). قضاوت حرفه‌ای در حسابرسی. رساله دکتری حسابداری، دانشکده علامه طباطبایی.
۴. بهرامی نسب، ع.، اخلاقی، م. ر.، عبدی، م. (۱۳۹۱). مطالعه تطبیقی آموزش حسابداری در کشورهای مختلف. دهمین همایش ملی حسابداری ایران. تهران.
۵. بهشتیان، ا. (۱۳۸۵). آشنایی با هیئت استانداردهای بین‌المللی آموزش حسابداری. فصلنامه حسابرس، شماره ۳۴.
۶. پورحسین، س. و ملایی، م. (۱۳۹۰). آموزه‌ها و مهارت‌های حسابداری و چالش‌های محیط تجارت جهانی. دانش و پژوهش حسابداری، ۲۴، ۳۰-۳۵.
۷. حافظ‌نیا، م. (۱۳۸۰). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: سمت.
۸. خوش‌دامن، ر.؛ ابراهیمی جمارانی، م. (۱۳۸۷). آموزش اصول سرپرستی (مقدماتی)، انتشارات تورنگ، ص ۴۰.
۹. خوئی نژاد، غ. (۱۳۸۳). روشهای پژوهش در علوم تربیتی تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها(سمت).

۱۰. دانش فرد، ک.؛ رشیدی، ذ. (۱۳۸۹). اعتبارسنجی مراکز آموزش ضمن خدمت کارکنان منطقه ده دانشگاه آزاد اسلامی. *فصلنامه تحقیقات مدیریت آموزشی*، شماره چهارم، صص ۳۲-۳۳.
۱۱. رویایی، ر.ع.، بحری، ج.، پاک‌مرام، ع. (۱۳۸۹). تبیین اهمیت آموزش دانشجویان رشته حسابداری در زمینه علوم کامپیوتری، جرائم مربوطه و رعایت اخلاق حرفه ای. *مجله حسابداری مدیریت*، ۳(۴)، ۱۲۱-۱۴۰.
۱۲. رویایی، ر.ع.، سالطه، ح. (۱۳۸۶). بررسی فاصله انتظاراتی میان آموزش و عمل حسابداری مدیریت. *علوم مدیریت*، ۱(۳)، ۸۱-۱۰۳.
۱۳. رهنمای رودپشتی، ف. و جلیلی، م. (۱۳۸۶). *هزینه یابی هدف*. تهران: انتشارات هدف.
۱۴. رهنمای رودپشتی، ف.، وکیلی فرد، ح. ر. (۱۳۸۸). تعیین اولویت ها و نیازهای آموزشی محتوای دروس حسابداری از دیدگاه دانشجویان، اساتید دانشگاه، شاغلین حرفه و آرایه الگویی مؤثر. *تحقیقات حسابداری*، ۱(۴)، ۷۸-۹۷.
۱۵. زیودار، ز. (۱۳۸۲). *اهمیت حوزه های انتخابی دانش، مهارت‌ها و میزان آموزش دانشگاهی برای ورود به حرفه حسابرسی*. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا.
۱۶. صالحی، ا. (۱۳۹۰). جایگاه آموزش و کاربرد حسابداری در ایران. *حسابرس*، ۵۷.
۱۷. صالحی، م.؛ نصیرزاده، ف. و رستمی، و. (۱۳۹۳). چالش‌های آموزش حسابداری در ایران از دید شاغلین حرفه و مراجع دانشگاهی. *دانش حسابرسی*، سال چهاردهم، ۵۴.
۱۸. طاهری نیا، م.، حیاث الغیث. م. (۱۳۹۳). بررسی فاصله انتظاراتی بین آموزش حسابداری و نیازهای حرفه حسابرسی در ایران. *سومین همایش ملی سالیانه علوم مدیریت نوین*.
۱۹. عرب مازازیدی، م. و طایفی نصرآبادی، ح. (۱۳۸۷). بازنگری در آموزش مفاهیم فناوری اطلاعات و سیستم‌ها در دوره‌های آموزشی حسابداری. *حسابدار*، ۱۹۷، ۷۲-۷۸.
۲۰. مجتهدزاده، و. (۱۳۸۹). دانش و مهارت های مورد نیاز برای دانش آموختگان مقطع کارشناسی، دیدگاه استادان دانشگاه، شاغلان در حرفه و دانشجویان حسابداری. *دانش حسابداری*، ۱(۱)، ۷۳-۸۷.
۲۱. مظاهری کوپایی، غ. (۱۳۷۴). *بررسی آموزش حسابداری در ایران، رساله کارشناسی ارشد*، دانشگاه تربیت مدرس.

۲۳. مومنی، منصور، فعال قیومی، علی (۱۳۹۰). تحلیل های آماری با استفاده از SPSS، انتشارات.
۲۴. نوروش، ا. و مشایخی، ب. (۱۳۸۴). نیازها و اولویتهای آموزش حسابداری مدیریت، فاصله ادراکی بین دانشجویان و شاغلین در حرفه حسابداری. بررسی های حسابداری و حسابرسی، سال دوازدهم، ۴۱، ۱۳۳-۱۶۱.
۲۵. نوروش، ا.، رستمیان، ف.، دادگر، ش. (۱۳۹۱). بررسی اثر بخشی برنامه آموزش حسابداری در مقطع کارشناسی ارشد. دهمین همایش ملی حسابداری ایران، تهران
۲۶. نونهال نهر، ع.؛ محمدزاده سالطه، ح. و حمدالهی، ک. (۱۳۹۳). ارزیابی تأثیر آموزش حسابداری (آموزش دانشگاهی و دوره های ضمن خدمت) و تجربه بر قضاوت های حرفه ای حسابرسان. پژوهش های تجربی حسابداری، ۴ (۱)، ۱۹۱-۲۰۸.
۲۷. نیکخواه آزاد، ع. (۱۳۹۳). بیانیه مفاهیم بنیادی حسابرسی. تهران: سازمان حسابرسی، کمیته تدوین رهنمودهای حسابرسی.
۲۸. الهی، ش.؛ آذر، ع.؛ رجب زاده، ع. (۱۳۸۳). طراحی مدل تجربه سازمانی مدیران و تبیین عناصر اصلی آن. دو ماهنامه علمی و پژوهشی دانشگاه شاهد، شماره ۱، صص ۶۶-۶۹.

منابع انگلیسی

1. Adams, B. (1992). An Integrated Approach to Teaching a One Semester Course in Auditing. *Journal of Education for Business*, 67(5), 291-3
2. Ainikkal, J. (1993). Exploring the New Zealand manufacturing environment. *Accountants' Journal*, July, 28-31.
3. Ainikkal, j.(1993). "Exploring the New Zealand Manufacturing Environment", *Accountants' journal*, July.
4. Albrecht S. V. and R. J. Sack. (2001). the Perilous Future of Accounting Education. *The CPA Journal*, 71(3), 16-23.
5. American Accounting Association (AAA) . (1986) . Commottee on the Futuer Structure . Content.and scope of Accounting.
6. Berdy Martinz, S. (2000). The audit expectation gap. *Critical perspectives on accounting*, 3, 137-161.

7. Birenberg, J.G. (2000). The role of behavioural research in management accounting in the 21st century. *Issues in Accounting Education*, 15, (4), 713-728.
8. Blazey, P., Ashiabor, H., & Penelope, J. (2008). *Stakeholder Expectation for Generic Skills in Accounting Graduates , Curriculum Mapping and Implications For Change*, Electronic copy availabl at : [http : //ssrn.com/abstract = 1123784](http://ssrn.com/abstract=1123784).
9. Bright, J., Davies, R.E., Downes, C.A., & Sweeting, R.C. (1992). The deployment of costing techniques and practices: a UK study. *Management Accounting Research* 3, 201-211
10. Burns. J(1994) Accounting Education forv the 21 century: the global challenges AAA&Int 1 Assoc.for Accounting Education and Res.Oxford.
11. Drucker. P .f. (1993) "toward a knowledge-based society". The post – capitalist world current (no.350):4-10.
12. Elliott. R k (1992) "the third wavereaks on the shores of accounting "Accounting Horizons:61-85.
- 13.Everett, A.M & Waldorn, M. (2000). “Advavced Management Accounting Techinques in Manufacturing: Utilisation , Benefits and Barriers to Implementation”, *Accounting Forum*, 24, (2).
14. Fisher.R(1995) senior managers and executive information systems examining linkages amongb individuah characteristics. Attitudes. Computer use. and intentions .' psychological reports vol .
15. Glautier. Mwe&Underdownen B : Accounting in a changing Enviroment from Book – keeping to Decision theory:pitman publishing.London1975.
16. Gregor. S, (1999) Explanation from intelligent systems;theoretical foundations and implications for practic' mis quarterly 23 (4) ; 497-531.
- 17.Hawkes, Fowler & Tan (2003). "Management accounting education: Is there a gap between academia and practitioner perceptions? "Working paper, Eastern Institute of Technology, New Zealand.
18. Jacobs Liza (2004). "The impact of changing practitioner requirements on management accounting education at South African universities", Doctoral Dissertation, University of Pretoria
19. Lee . T. A. Bishop . et al (1996) Accounting History from the Renaissance to the persent.
20. Libby R. (Autumn) (1985). Availability and the Generation of Hypotheses in Analytical21. Review. *Journal of Accounting Research*; 648-667.

21. Lin, Z. L., Xiong, X., & Liu, M. (2005). Knowledge Base and Skill Development in Accounting Education: Evidence from china. *Journal of Accounting Education*, 23, 149-169.
22. Pierce, B. And Kilcommins, M. (1996). "The Audit Expectation Gap: The Role Of Auditing Education". *The Irish Accounting Review*, Vol. 7 No. 2, pp. 39-60.
23. Scapens, R.W. (1983). "Closing the gap between theory and practice", *Management Accounting (London)*, 61, (10).
24. Sundem, G. L. (1992). *Changes in Accounting Education in the United States: The Impact of the Accounting Education change In a Anyanentow (ED)*. International hand book of accounting education and certification New York: pergamon press.
25. Szendi, J.Z., & Elmore, R.C. (1993). Management accounting: Are new techniques making in-roads with practitioners? *Journal of Accounting Education*, 11, 61-76.
26. Williams, D. Z. (1994). Strategies for change in Accounting Education: The Us Experience, In J.O. Burns and B. E. Needles (Eds). *Accounting education for the 21st century*, 12, 207-211.
27. Williamson, H. and Major, T. (2001). "Pressure for German Auditors to be Called to Account". *Financial Times*, July 4, p 25.

پوستہ

به نام خدا

پاسخ دهنده گرامی

با تقدیم سلام و احترام

دانشگاه ها در تمام دنیا تربیت کننده نیروهائی هستند که بتوانند جذب بازار کار شد و نیاز های و انتظارات آن را تامین نمایند. بنابراین، لازم است افراد مهارت ها و دانش لازم را در محیط دانشگاه ها کسب نمایند. بر این اساس در این تحقیق تفاوت میان آنچه حرفه از دانشگاه ها انتظار داشته و آنچه در دانشگاه های عراق تدریس می شود بررسی می گردد. لذا از جنابعالی به عنوان فردی آگاه و مطلع استدعا دارد نظرات سازنده خود را در قالب پاسخ به پرسش های زیر مرقوم فرماید. بدیهی است پاسخ های شما کاملاً محرمانه تلقی شده، به صورت فردی در هیچ جایی استفاده نمی شود و نتایج تحقیق در قالب یک گزارش منتشر می گردد. پیشاپیش از بذل محبت و مساعدت حضرتعالی کمال تشکر را دارم.

با تشکر مجدد از همکاری شما

زینا المحنه

دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه فردوسی

بخش اول: مشخصات فردی

۱- جنسیت: زن مرد

۲- سن: سال

۳- سمت: سرپرست سرپرست ارشد مدیر حسابرسی

۴- سابقه حسابرسی: سال

۵- سابقه حسابداری: سال

۶- سابقه در سایر زمینه ها: سال

۷- تحصیلات: فوق دیپلم لیسانس فوق لیسانس دکتری

۸- رشته تحصیلی:

۹- نام شهر محل خدمت:

۱۰- آیا در طی ۲ سال گذشته در تیم کاری خود از فارغ التحصیلان دانشگاه ها استفاده کرده اید؟ بلی خیر

در صورت تمایل به دریافت خلاصه نتایج این تحقیق، لطفاً پست الکترونیک یا شماره فاکس خود را ذکر نمایید.

.....

										به خرید، برگشتی ها و تخفیفات مربوط به کاهش و ارزش)	
										روش های ارزیابی موجودی کالا در پایان دوره (lifo-fifo و میانگین)	۶
الف-۳) سرمایه گذاری											
										نحوه حسابداری سرمایه- گذاری کوتاه مدت (خرید، ارزیابی سالانه، فروش)	۷
										نحوه حسابداری سرمایه گذاری بلندمدت (خرید، تجدید ارزیابی، فروش، تغییر طبقه بندی)	۸
الف-۴) دارایی مشهود ثابت (اموال، املاک، ماشین آلات)											
										تحصیل (شامل بهای خرید و کلیه هزینه های ضروری که دارایی را برای استفاده مورد نظر آماده می کند)	۹
										استهلاک	۱۰
										تجدید ارزیابی	۱۱
										مخارج بعدی (بهسازی دارایی ها و تعمیر و نگهداری)	۱۲
										کاهش ارزش	۱۳
										کنارگذاری و فروش	۱۴

درجه اهمیت					میزان تأمین نیازهای حرفه توسط دانشگاه					شرح	ردیف
خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم		
الف-۵) دارایی نامشهود											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۱۵ تحصیل (شامل بهای خرید و کلیه هزینه های ضروری که دارایی را برای استفاده مورد نظر آماده می کند)	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۱۶ استهلاک	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۱۷ تجدید ارزیابی	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۱۸ فروش	
الف -۶) سایر دارایی ها											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۲۰ دارایی های نگهداری شده برای فروش	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۲۱ نحوه افشاء دارایی های احتمالی	
الف -۷) بدهی ها											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۲۲ حسابداری بدهی های جاری	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۲۳ بدهی های بلند مدت (وام های بانکی)	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۲۴ اوراق مشارکت / قرضه	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۲۵ ذخیره مزایای پایان خدمت	

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	نحوه افضاء بدهی های احتمالی	۲۶
الف - ۸) حقوق صاحبان سهام											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	حسابداری مرتبط با سهام (انتشار سهام - افزایش سرمایه - کاهش سرمایه - بازخرید - تبدیل سهام - هزینه انتشار و ...)	۲۷
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	تقسیم سود و پرداخت آن (نقدی - غیر نقدی - سهمی و ...)	۲۸
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	اندوخته ها (ایجاد - تغییرات - حذف)	۲۹
الف - ۹) شرکت های تضامنی											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	حسابداری مرتبط با شرکت های تضامنی (تشکیل افزایش و کاهش سرمایه برداشت - تقسیم سود - انحلال و تسویه)	۳۰
الف - ۱۰) شرکت ها تک مالکی و انفرادی											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	حسابداری مرتبط با شرکت های تک مالکی و انفرادی به غیر از تقسیم سود	۳۱
الف - ۱۱) درآمدها و هزینه ها											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	انواع فروش و حسابداری مرتبط با آن ها	۳۲
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	عملیات حسابداری	۳۳

مربوط به هزینه ها

میزان تأمین نیازهای حرفه توسط سازمان										شرح	ردیف
درجه اهمیت											
خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم		
الف- (۱۲) سایر											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	تهیه صورت های مالی تلفیقی	۳۴
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	حسابداری شعب	۳۵
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	حسابداری تسعیر ارز	۳۶
ب) حسابداری صنعتی											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	سیستم هزینه یابی مرحله ای	۳۷
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	سیستم هزینه یابی سفارش کار	۳۸
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	سیستم هزینه یابی سنتی (مبتنی بر حجم)	۳۹
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	سیستم هزینه یابی مبتنی بر فعالیت	۴۰
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	سیستم هزینه یابی واقعی	۴۱
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	سیستم هزینه یابی	۴۲

										استاندارد	
ج) حسابداری مالیاتی											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	حسابداری مالیات بر حقوق	۴۳
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	حسابداری مالیات بر درآمد و مشاغل	۴۴
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	حسابداری مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی	۴۵
د) حسابرسی											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	آیین رفتار حرفه ای	۴۶
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	استانداردها	۴۷
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	برنامه ریزی حسابرسی (کسب شناخت، تعیین تیم کاری)	۴۸
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	اجرای عملیات حسابرسی (انجام رسیدگی ها مختلف، جمع آوری شواهد)	۴۹
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	گزارشگری	۵۰
ه) حسابداری دولتی											
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	استانداردهای بخش دولتی	۵۱

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	ثبت های بودجه ای	۵۲
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	ثبت های مالی	۵۳
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	عملیات مرتبط با درآمدهای اختصاصی	۵۴
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	عملیات مرتبط با درآمدهای عمومی (وجوه عمومی)	۵۵

چنانچه عوامل دیگری وجود دارند که برای حرفه لازم می باشند را نام برده . میزان تأمین نیاز و میزان اهمیت آن را بیان نمایند

باتشکر از همکاری شما

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام عليكم

مع اطيب التحيات والاحترام

ان الاستبانة التي بين يديكم هو من ضمن رساله ماجستير بعنوان ((دراسه التحقيق في (الفجوات ، الثغرات) المتوقعه في التعليم المحاسبي في العراق)) ولغرض تحقيق الهدف الاساسي للرساله واثناء المجال العملي للمحاسبين في فروع التدقيق والائتمان ، يرجى الاجابه على الاسئله فيها والتي تتكون من قسمين القسم الاول خاص بالاسئله العامه اما القسم الثاني خاص بالاختصاص وسيتم معالجه هذه الاستبانة بسريه تامه وسيتم اعلان النتائج فقط بالطرق الاحصائيه .

مع الاحترام .

اولا:- الاسئله العامه

- 1- الجنس:
- 2- العمر : سنه
- 3- المنصب : المشرف مشرف مدير التذا
- 4- القدم في التدقيق : سنه
- 5- القدم في المحاسبه : سنه
- 6- القدم في باقي المجالات :سنه
- 7- التحصيل (الدراسه) : مع بكالوريوس
- ماجر دكتوراه
- 8- الاختصاص الدراسي :
- 9- اسم المحافظه / المكان الوظيفي :
- 10- هل تم الاستفادة من خريجي الجامعات في فريق العمل خلال السنتين الماضيتين :-

الرجاء كتابة البريد الالكتروني ورقم الهاتف في حال رغبتكم باستلام خلاصه التحقيق

.....

ثانياً:- الاسئله الخاصه

ت	الاسئله	معدل الامداد بالاحتياجات المهنيه داخل الدوائر					درجه الاهميه				
		عالي جداً	عالي	متوسط	قليل جداً	قليل	عالي جداً	عالي	متوسط	قليل جداً	قليل
(آ) المحاسبه الماليه											
(آ-۱) المبلغ النقدي والذمم الماليه											
۱	اعداد قائمه التسويات المصرفيه										
۲	العمليات المحاسبية المتعلقة بالتسويه النقديه وكيفيه الافصاح										
۳	العمليات المحاسبية المتعلقة بالذمم الماليه (احداث ايصال الوقود)										
(آ-۲) المخزون السلعي											
۴	نظام مراقبه المخزون السلعي الطريقه الدوريه (يشمل احداث واستلام الوقود وطريق الكشف)										
۵	نظام مراقبه المخزون السلعي الطريقه الثابته (يشمل العوائد والعلاوات المتعلقه في انخفاض القيمه)										
۶	طرق تقييم المخزون السلعي في نهايه دوره (lifo , fifo والوسيط)										
(آ-۳) الاستثمار											

										۷	الطريقه المحاسبية للاستثمار قصيره المده (الشراء ، التقييم السنوي ، البيع)
										۸	الطريقه المحاسبية للاستثمار طويل المده) طويل الاجل (
(آ-۴) الاصول الثابته الملموسه (اموال ، املاك ، مكائن واليات)											
										۹	التعليم) يشمل تكلفه شراء وجميع التكاليف اللازمه والاعداد المالي لغرض الاستفاده منها (
										۱۰	الاندثار
										۱۱	اعاده التقييم
										۱۲	المصاريف الاخرى (بما فيها تحسين الاصول والاصلاح والصيانه)
										۱۳	خفض القيمه
										۱۴	الاستثمارات المقبله والبيع

درجه الاهميه					معدل الامداد بالاحتياجات المهنيه داخل الدوائر					الاسئله	ت
عالي جدا	عالي	متوسط	قليل	قليل جدا	عالي جدا	عالي	متوسط	قليل	قليل جدا		
(آ-۵) اصول غير ملموسه											
										۱۵	التعليم) يشمل تكلفه شراء وجميع التكاليف اللازمه والاعداد المالي لغرض الاستفاده منها (
										۱۶	الاندثار
										۱۷	اعاده التقييم
										۱۸	البيع
(آ-۶) اصول اخرى											

										۲۰	الاصول المحفوظه لغرض البيع
										۲۱	طريقه افصاح الاصول المحتملہ
آ - ۷) الديون											
										۲۲	محاسبه الديون الجاريہ
										۲۳	ديون طويله المده الاجل (القروض البنكيہ)
										۲۴	سندات المشاركه / القروض
										۲۵	استقطاعات مكافأه نهايه الخدمه
										۲۶	طريقه افصاح الديون المحتملہ
آ - ۸) حقوق اصحاب الاسهم											
										۲۷	المحاسبه المتعلقه بالاسهم (بيع الاسهم ، زياده رأس المال ، تخفيض رأس المال ، اعاده شراء ، تبديل الاسهم ، مصاريف النشر و.....)
										۲۸	تقسيم الارياح ودفعتها (نقدي ، غير نقدي ، اسهم و.....)
										۲۹	الذخاير (احداث ، تغييرات ، حذف)
آ - ۹) الشركات التضامنيه											
										۳۰	المحاسبه المتعلقه بالشركات التضامنيه) زياده وخفض رأس المال ، تقسيم الارياح ، الانحلال والتسويه (
الف - ۱۰) الشركات واحديت المالك (الوحيدہ والمفردہ)											
										۳۱	الحسابات المتعلقه بالشركات واحديت المالك (مالکها واحد) والوحيدہ من دون تقسيم الارياح (الفوائد)
آ - ۱۱) الايرادات والمصروفات											

د) التدقيق										
									قواعد السلوك المهني	٤٦
									المعايير	٤٧
									خطه التدقيق (كسب المعرفة ، تحديد فريق العمل)	٤٨
									تنفيذ اجراءات التدقيق (اداء الاجراءات المختلفه ، جمع الشواهد)	٤٩
									التقارير	٥٠
هـ) المحاسبه الحكوميه										
									معايير القطاع العام	٥١
									تسجيل قيود الموازنه	٥٢
									تسجيل القيود الماليه	٥٣
									العمليات المتعلقه بالايرادات الخاصه	٥٤
									العمليات المتعلقه بالايرادات العامه (الاموال العامه)	٥٥

اذا كانت هناك عوامل اخرى ضروريه للكفاءه المهنيه ومستوى الاعتماد اللازم للتعبير عن هذه الاهميه

.....


```

GET DATA
  /TYPE=XLSX
  /FILE='C:\Users\Ali\Desktop\Amari\Done\Zina\DATA.xlsx'
  /SHEET=name 'توسط حرفه های نیاز تامین میزان'
  /CELLRANGE=FULL
  /READNAMES=ON
  /DATATYPEMIN PERCENTAGE=95.0
  /HIDDEN IGNORE=YES.
EXECUTE.
DATASET NAME DataSet1 WINDOW=FRONT.
T-TEST
  /TESTVAL=3
  /MISSING=ANALYSIS
  /VARIABLES=MALI SANATI MALIATI HESABRASI DOLATI
  /CRITERIA=CI(.95).

```

T-Test

Notes

Output Created		02-JUL-2017 12:51:32
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
Missing Value Handling	Definition of Missing	User defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for each analysis are based on the cases with no missing or out-of-range data for any variable in the analysis.
Syntax	T-TEST /TESTVAL=3 /MISSING=ANALYSIS /VARIABLES=MALI SANATI MALIATI HESABRASI DOLATI /CRITERIA=CI(.95).	

Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.04

[DataSet1]

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
MALI	180	3.8233333330000 00	.54263006100000 0	.04044525680000 0
SANATI	180	3.8462962960000 00	.64428335500000 0	.04802204590000 0
MALIATI	180	4.0981481480000 00	.84613791800000 0	.06306739670000 0
HESABRASI	180	4.0922222220000 00	.69935769100000 0	.05212704460000 0
DOLATI	180	4.0855555560000 00	.56451118100000 0	.04207617920000 0

One-Sample Test

	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
MALI	20.357	179	.000	.82333333300000 0	.74352248800000 0	.90314417800000 0
SANATI	17.623	179	.000	.84629629600000 0	.75153413200000 0	.94105846100000 0
MALIATI	17.412	179	.000	1.09814814800000 00	.97369691100000 0	1.22259938500000 00
HESABRASI	20.953	179	.000	1.09222222200000 00	.98935964200000 0	1.19508480200000 00
DOLATI	25.800	179	.000	1.08555555600000 00	1.00252640300000 00	1.16858470900000 00

GET DATA

```

/TYPE=XLSX
/FILE='C:\Users\Ali\Desktop\Amari\Done\Zina\DATA.xlsx'
/SHEET=name 'اهمیت درجت'
/CELLRANGE=FULL
/READNAMES=ON
/DATATYPEMIN PERCENTAGE=95.0

```

```

/HIDDEN IGNORE=YES.
EXECUTE.
DATASET NAME DataSet2 WINDOW=FRONT.
T-TEST
  /TESTVAL=3
  /MISSING=ANALYSIS
  /VARIABLES=MALI SANATI MALIATI HESABRASI DOLATI
  /CRITERIA=CI(.95).

```

T-Test

Notes

Output Created		02-JUL-2017 13:02:34
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	181
Missing Value Handling	Definition of Missing	User defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for each analysis are based on the cases with no missing or out-of-range data for any variable in the analysis.
Syntax	T-TEST /TESTVAL=3 /MISSING=ANALYSIS /VARIABLES=MALI SANATI MALIATI HESABRASI DOLATI /CRITERIA=CI(.95).	
Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.01

[DataSet2]

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
MALI	180	3.8598412700000 00	.30841498200000 0	.02298789550000 0
SANATI	180	3.9259259260000 00	.37256231200000 0	.02776915520000 0
MALIATI	180	4.0129629630000 01	.51707515400000 0	.03854050650000 0
HESABRASI	180	4.1455555560000 01	.44737873700000 0	.03334564230000 0

DOLATI	180	4.1155555560000	.37696557100000	.02809735470000
		00	0	0

One-Sample Test

Test Value = 3

	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
MALI	37.404	179	.000	.85984127000000	.81447913100000	.90520340900000
				0	0	0
SANATI	33.344	179	.000	.92592592600000	.87112890100000	.98072295100000
				0	0	0
MALIATI	26.283	179	.000	1.01296296300000	.93691077200000	1.08901515400000
				00	0	00
HESABRASI	34.354	179	.000	1.14555555600000	1.07975441800000	1.21135669300000
				00	00	00
DOLATI	39.703	179	.000	1.11555555600000	1.06011089300000	1.17100021800000
				00	00	00

NPAR TESTS

/FRIEDMAN=MALI SANATI MALIATI HESABRASI DOLATI

/MISSING LISTWISE.

NPar Tests

Notes

Output Created	02-JUL-2017 13:03:19	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	181
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for all tests are based on cases with no missing data for any variables used.

Syntax		NPAR TESTS /FRIEDMAN=MALI SANATI MALIATI HESABRASI DOLATI /MISSING LISTWISE.
Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.03
	Number of Cases Allowed ^a	157286

a. Based on availability of workspace memory.

Friedman Test

Ranks

	Mean Rank
MALI	2.13
SANATI	2.63
MALIATI	3.03
HESABRASI	3.73
DOLATI	3.48

Test Statistics^a

N	180
Chi-Square	128.198
df	4
Asymp. Sig.	.000

a. Friedman Test

```

DATASET ACTIVATE DataSet1.
NPAR TESTS
  /FRIEDMAN=MALI SANATI MALIATI HESABRASI DOLATI
  /MISSING LISTWISE.

```

NPar Tests

Notes

Output Created	02-JUL-2017 13:04:33	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet1
	Filter	<none>
	Weight	<none>

	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for all tests are based on cases with no missing data for any variables used.
Syntax		NPAR TESTS /FRIEDMAN=MALI SANATI MALIATI HESABRASI DOLATI /MISSING LISTWISE.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.00
	Number of Cases Allowed ^a	157286

a. Based on availability of workspace memory.

[DataSet1]

Friedman Test

Ranks

	Mean Rank
MALI	2.19
SANATI	2.54
MALIATI	3.41
HESABRASI	3.41
DOLATI	3.45

Test Statistics^a

N	180
Chi-Square	103.982
df	4
Asymp. Sig.	.000

a. Friedman Test

NPAR TESTS

```

  /FRIEDMAN=q1 q2 q3 q4 q5 q6 q7 q8 q9 q10 q11 q12 q13 q14 q15 q16 q17
q18 q19 q20 q21 q22 q23 q24
  q25 q26 q27 q28 q29 q30 q31 q32 q33 q34 q35
  /MISSING LISTWISE.

```

DATASET ACTIVATE DataSet2.

```

DATASET CLOSE DataSet1.
NPAR TESTS
  /FRIEDMAN=q1 q2 q3 q4 q5 q6 q7 q8 q9 q10 q11 q12 q13 q14 q15 q16 q17
q18 q19 q20 q21 q22 q23 q24
  q25 q26 q27 q28 q29 q30 q31 q32 q33 q34 q35
  /MISSING LISTWISE.

```

NPar Tests

		Notes
Output Created		02-JUL-2017 13:06:18
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	181
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for all tests are based on cases with no missing data for any variables used.
Syntax	NPAR TESTS /FRIEDMAN=q1 q2 q3 q4 q5 q6 q7 q8 q9 q10 q11 q12 q13 q14 q15 q16 q17 q18 q19 q20 q21 q22 q23 q24 q25 q26 q27 q28 q29 q30 q31 q32 q33 q34 q35 /MISSING LISTWISE.	
Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.03
	Number of Cases Allowed ^a	39321

a. Based on availability of workspace memory.

Friedman Test

Ranks

	Mean Rank
q1	18.72
q2	19.29
q3	19.29
q4	18.59

q5	18.72
q6	20.52
q7	17.72
q8	19.23
q9	17.60
q10	14.67
q11	17.34
q12	18.06
q13	16.73
q14	18.85
q15	16.01
q16	13.50
q17	15.65
q18	16.98
q19	16.89
q20	18.82
q21	17.74
q22	19.42
q23	18.64
q24	19.44
q25	18.84
q26	11.94
q27	16.25
q28	17.82
q29	18.16
q30	19.19
q31	18.00
q32	22.16
q33	20.42
q34	18.62
q35	20.17

Test Statistics^a

N	181
Chi-Square	342.648
df	34
Asymp. Sig.	.000

a. Friedman Test


```

NPAR TESTS
  /FRIEDMAN=q36 q37 q38 q39 q40 q41
  /MISSING LISTWISE.
    
```

NPar Tests

Notes		
Output Created		02-JUL-2017 13:06:35
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	181
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for all tests are based on cases with no missing data for any variables used.
Syntax		NPAR TESTS /FRIEDMAN=q36 q37 q38 q39 q40 q41 /MISSING LISTWISE.
Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.04
	Number of Cases Allowed ^a	142987

a. Based on availability of workspace memory.

Friedman Test

Ranks

Mean Rank

q36	3.38
q37	3.54
q38	3.37
q39	3.49
q40	3.52
q41	3.71

Test Statistics^a

N	181
Chi-Square	6.574
df	5
Asymp. Sig.	.254

a. Friedman Test

NPAR TESTS

/FRIEDMAN=q42 q43 q44

/MISSING LISTWISE.

NPar Tests

Notes

Output Created	02-JUL-2017 13:06:48	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	181
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for all tests are based on cases with no missing data for any variables used.
Syntax	NPAR TESTS /FRIEDMAN=q42 q43 q44 /MISSING LISTWISE.	
Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.01
	Number of Cases Allowed ^a	196608

a. Based on availability of workspace memory.

Friedman Test

Ranks

	Mean Rank
q42	2.00
q43	2.02
q44	1.98

Test Statistics^a

N	181
Chi-Square	.422
df	2
Asymp. Sig.	.810

a. Friedman Test

NPAR TESTS

```
/FRIEDMAN=q45 q46 q47 q48 q49
/MISSING LISTWISE.
```

NPar Tests

Notes		
Output Created		02-JUL-2017 13:07:02
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	181
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for all tests are based on cases with no missing data for any variables used.
Syntax		NPAR TESTS /FRIEDMAN=q45 q46 q47 q48 q49 /MISSING LISTWISE.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01
	Number of Cases Allowed ^a	157286

a. Based on availability of workspace memory.

Friedman Test**Ranks**

	Mean Rank
q45	2.61

q46	2.89
q47	3.07
q48	3.15
q49	3.28

Test Statistics^a

N	181
Chi-Square	33.783
df	4
Asymp. Sig.	.000

a. Friedman Test

NPAR TESTS

```
/FRIEDMAN=q50 q51 q52 q53 q54
/MISSING LISTWISE.
```

NPar Tests

Notes

Output Created	02-JUL-2017 13:07:17	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	181
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics for all tests are based on cases with no missing data for any variables used.
Syntax	NPAR TESTS /FRIEDMAN=q50 q51 q52 q53 q54 /MISSING LISTWISE.	
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01
	Number of Cases Allowed ^a	157286

a. Based on availability of workspace memory.

Friedman Test**Ranks**

	Mean Rank
q50	2.67
q51	3.04
q52	3.00
q53	3.07
q54	3.21

Test Statistics^a

N	181
Chi-Square	20.720
df	4
Asymp. Sig.	.000

a. Friedman Test

GET DATA

```

/TYPE=XLSX
/FILE='C:\Users\Ali\Desktop\Amari\Zina\بیانات نهایی.xlsx'
/SHEET=name 'توسط حرفه های نیاز تامین میزان'
/CELLRANGE=FULL
/READNAMES=ON
/DATATYPEMIN PERCENTAGE=95.0
/HIDDEN IGNORE=YES.
EXECUTE.
DATASET NAME DataSet2 WINDOW=FRONT.
RELIABILITY
/VARIABLES=q1 q2 q3 q4 q5 q6 q7 q8 q9 q10 q11 q12 q13 q14 q15 q16 q17
q18 q19 q20 q21 q22 q23 q24
q25 q26 q27 q28 q29 q30 q31 q32 q33 q34 q35
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA.

```

Reliability**Notes**

Output Created		06-JUN-2017 02:29:18
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=q1 q2 q3 q4 q5 q6 q7 q8 q9 q10 q11 q12 q13 q14 q15 q16 q17 q18 q19 q20 q21 q22 q23 q24 q25 q26 q27 q28 q29 q30 q31 q32 q33 q34 q35 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.	
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01

[DataSet2]

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.914	35

RELIABILITY

```

/VARIABLES=q36 q37 q38 q39 q40 q41
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA.

```

Reliability

Notes

Output Created	06-JUN-2017 02:29:43	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=q36 q37 q38 q39 q40 q41 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.	
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01

Scale: ALL VARIABLES**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.863	6

RELIABILITY

/VARIABLES=q42 q43 q44

/SCALE('ALL VARIABLES') ALL

/MODEL=ALPHA.

Reliability**Notes**

Output Created	06-JUN-2017 02:29:57	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=q42 q43 q44 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.	
Resources	Processor Time	00:00:00.00

Elapsed Time

00:00:00.01

Scale: ALL VARIABLES**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.865	3

RELIABILITY

/VARIABLES=q45 q46 q47 q48 q49

/SCALE('ALL VARIABLES') ALL

/MODEL=ALPHA.

Reliability**Notes**

Output Created	06-JUN-2017 02:30:07	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=q45 q46 q47 q48 q49 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.	
Resources	Processor Time	00:00:00.00

Elapsed Time	00:00:00.01
--------------	-------------

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.855	5

```
RELIABILITY
/VARIABLES=q50 q51 q52 q53 q54
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA.
```

Reliability

Notes

Output Created	06-JUN-2017 02:30:26	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet2
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=q50 q51 q52 q53 q54 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.	
Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.01

Scale: ALL VARIABLES**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.792	5

```

GET DATA
  /TYPE=XLSX
  /FILE='C:\Users\Ali\Desktop\Amari\Zina\بيانات نهائيه.xlsx'
  /SHEET=name 'اهمیت درجت'
  /CELLRANGE=FULL
  /READNAMES=ON
  /DATATYPEMIN PERCENTAGE=95.0
  /HIDDEN IGNORE=YES.
EXECUTE.
DATASET NAME DataSet3 WINDOW=FRONT.
RELIABILITY
  /VARIABLES=q1 q2 q3 q4 q5 q6 q7 q8 q9 q10 q11 q12 q13 q14 q15 q16 q17
q18 q19 q20 q21 q22 q23 q24
  q25 q26 q27 q28 q29 q30 q31 q32 q33 q34 q35
  /SCALE('ALL VARIABLES') ALL
  /MODEL=ALPHA.

```

Reliability

Notes

Output Created		06-JUN-2017 02:31:14
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet3
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=q1 q2 q3 q4 q5 q6 q7 q8 q9 q10 q11 q12 q13 q14 q15 q16 q17 q18 q19 q20 q21 q22 q23 q24 q25 q26 q27 q28 q29 q30 q31 q32 q33 q34 q35 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.	
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01

[DataSet3]

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.889	35

RELIABILITY

```

/VARIABLES=q36 q37 q38 q39 q40 q41
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA.
    
```

Reliability

Notes

Output Created	06-JUN-2017 02:31:31	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet3
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=q36 q37 q38 q39 q40 q41 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.	
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.01

Scale: ALL VARIABLES
Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.641	6

```
RELIABILITY
/VARIABLES=q42 q43 q44
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA.
```

Reliability

Notes

Output Created	06-JUN-2017 02:31:45	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet3
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=q42 q43 q44 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.	
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.00

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.608	3

RELIABILITY

```

/VARIABLES=q45 q46 q47 q48 q49
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA.

```

Reliability

Notes

Output Created	06-JUN-2017 02:31:58	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet3
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.

Syntax	RELIABILITY /VARIABLES=q45 q46 q47 q48 q49 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.	
Resources	Processor Time	00:00:00.02
	Elapsed Time	00:00:00.00

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.687	5

```
RELIABILITY
/VARIABLES=q50 q51 q52 q53 q54
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL
/MODEL=ALPHA.
```

Reliability

Notes

Output Created	06-JUN-2017 02:32:12	
Comments		
Input	Active Dataset	DataSet3
	Filter	<none>
	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	180
	Matrix Input	
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.

Cases Used		Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the procedure.
Syntax		RELIABILITY /VARIABLES=q50 q51 q52 q53 q54 /SCALE('ALL VARIABLES') ALL /MODEL=ALPHA.
Resources	Processor Time	00:00:00.00
	Elapsed Time	00:00:00.00

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	180	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	180	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.591	5

Abstract

The results of some recent researches show that the universities' education systems do not meet the needs of today's business-driven markets. The purpose of the present study is to investigate expectations gap in accounting education at universities in Iraq for providing the necessary grounds for reducing or eliminating it by adjusting and improving the methods and the provisions of accounting education by related authorities. The statistical population of this study includes auditors of the Iraqi's Supreme Audit Court. The required data was collected by using a questionnaire during 2016-17. To verify its structural validity, confirmatory factor analysis and one-sample t-test was used to test the hypotheses. The research findings show that there is no expectation gap in accounting education in Iraq.

Keywords: Accounting Education – Expectations Gap - Accounting Profession

Ferdowsi University of Mashhad
Faculty of Economic and Administrative Sciences

M.A .Thesis

Accounting Department

Studying the Accounting Education
Expected Gap in Iraq

Zina Adnan Kareem Al- Mehana

Supervisor(s)

Dr. Mohammad Ali Bagherpour Velashani

Advisor(s)

Dr.Mehdi Salehi

July 2017